

REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA
ZA MREŽNE DJELATNOSTI

KLASA: UP/I-344-01/26-08/01

URBROJ: 376-05-1-26-16

Zagreb, 30. srpnja 2026.

Na temelju članka 16. stavka 1. točke 4. i članka 116. stavka 8. točke 2. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 76/22, 14/24 i 45/26), u postupku ocjene koncentracije operatora Hrvatski Telekom d.d., Radnička cesta 21, Zagreb, OIB: 81793146560 i Pro Ping d.o.o., Augusta Šenoje 4, Pitomača, OIB: 37524271023, Vijeće Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti je na sjednici održanoj 30. srpnja 2026. donijelo

RJEŠENJE

- I. Ocjenjuje se uvjetno dopuštenom koncentracija koja nastaje stjecanjem izravne kontrole poduzetnika Hrvatski Telekom d.d. nad poduzetnikom Pro Ping d.o.o.
- II. Određuju se sljedeće mjere, uvjeti i rokovi koje su sudionici koncentracije dužni ispuniti kako bi se otklonili negativni učinci koncentracije iz točke I. izreke:
 - a. Hrvatski Telekom d.d. obavezan je s danom zaključenja transakcije, odnosno preuzimanja poslovnog udjela društva Pro Ping d.o.o., primjenjivati sljedeće obveze na geografskim jedinicama navedenima u Privitku 1 ovog rješenja:
 - obvezu pristupa i korištenja posebnih mrežnih sastavnica i povezane opreme,
 - obvezu nediskriminacije,
 - obvezu transparentnosti uz obvezu objave standardne ponude,
 - obvezu nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva,
 - obvezu računovodstvenog razdvajanja,na način, pod uvjetima i u rokovima utvrđenima dokumentom „*Analiza tržišta veleprodajnog središnjeg pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji za proizvode za masovno tržište*“, koji je sastavni dio odluke Vijeća Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti od 27. srpnja 2023. (KLASA: UP/I-344-01/22-03/03, URBROJ: 376-05-1-23-26) i dokumentom „*Analiza tržišta veleprodajnog lokalnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji*“, koji je sastavni dio odluke Vijeća Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti od 27. srpnja 2023. (KLASA: UP/I-344-01/22-03/04, URBROJ: 376-05-1-23-41). Navedene obveze primjenjuju se i na društvo Pro Ping d.o.o. s danom uspostave funkcionalnih veleprodajnih usluga na infrastrukturi društva Pro Ping d.o.o.

- b. Hrvatski Telekom d.d. obavezan je s danom uspostave funkcionalnih veleprodajnih usluga na infrastrukturi društva Pro Ping d.o.o., primjenjivati i u odnosu na društvo Pro Ping d.o.o. obveze koje su mu već određene na nekonkurentnim područjima na geografskim jedinicama navedenima u Privitku 1 odluke Vijeća Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti od 18. prosinca 2025. (KLASA: UP/I-344-01/25-03/02, URBROJ: 376-05-1-25-07) i Privitku 1 odluke Vijeća Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti od 18. prosinca 2025. (KLASA: UP/I-344-01/25-03/01, URBROJ: 376-05-1-25-09), i to:
- obvezu pristupa i korištenja posebnih mrežnih sastavnica i povezane opreme,
 - obvezu nediskriminacije,
 - obvezu transparentnosti uz obvezu objave standardne ponude,
 - obvezu nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva,
 - obvezu računovodstvenog razdvajanja,
- na način, pod uvjetima i u rokovima utvrđenima dokumentom „*Analiza tržišta veleprodajnog središnjeg pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji za proizvode za masovno tržište*“, koji je sastavni dio odluke Vijeća Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti od 27. srpnja 2023. (KLASA: UP/I-344-01/22-03/03, URBROJ: 376-05-1-23-26) i dokumentom „*Analiza tržišta veleprodajnog lokalnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji*“, koji je sastavni dio odluke Vijeća Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti od 27. srpnja 2023. (KLASA: UP/I-344-01/22-03/04, URBROJ: 376-05-1-23-41).
- c. Hrvatski Telekom d.d. obavezan je u najkraćem roku, a najkasnije u roku od 9 (devet) mjeseci od dana zaključenja transakcije, odnosno preuzimanja poslovnog udjela društva Pro Ping d.o.o. od strane Hrvatskog Telekoma d.d., uspostaviti funkcionalne veleprodajne usluge na infrastrukturi društva Pro Ping d.o.o. pod uvjetima iz važećih standardnih ponuda Hrvatskog Telekoma d.d.
- d. Hrvatski Telekom d.d. obavezan je svaka 3 (tri) mjeseca počevši od dana zaključenja transakcije, odnosno preuzimanja poslovnog udjela društva Pro Ping d.o.o. dostavljati podatke Hrvatskoj regulatornoj agenciji za mrežne djelatnosti o statusu integracije mreže i IT sustava te uspostavi i dostupnosti veleprodajnih usluga na infrastrukturi društva Pro Ping d.o.o.
- e. Iznimno od mjera iz točaka II.a. i II.b., Hrvatski Telekom d.d. i Pro Ping d.o.o. mogu, putem infrastrukture u vlasništvu društva Pro Ping d.o.o., nuditi i ugovarati isključivo postojeće ponude društva Pro Ping d.o.o. važeće na dan donošenja ovog rješenja, po cijenama koje su u cjeniku iskazane za razdoblje bez minimalnog trajanja ugovorne obveze, pri čemu ne smiju ugovorno obvezivati krajnje korisnike. Navedena obveza primjenjuje se od dana donošenja ovoga rješenja sve do dana uspostave funkcionalnih veleprodajnih usluga. Pro Ping d.o.o. je obavezan uskladiti cjenik usluga na način da isti sadrži isključivo pakete dostupne za aktivaciju.
- f. Hrvatski Telekom d.d. obavezan je obavijestiti Hrvatsku regulatornu agenciju za mrežne djelatnosti o datumu zaključenja transakcije u roku od 3 (tri) dana od njezina zaključenja.

Obrazloženje

1. Tijek postupka

Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (dalje: HAKOM) zaprimila je 30. travnja 2026. prijavu namjere preuzimanja društva Pro Ping d.o.o. (dalje: Pro Ping) od strane Hrvatskog Telekoma d.d. (dalje: HT) koju je ocijenila potpunom. Predmetna transakcija ne podliježe obvezi prijave namjere provedbe koncentracije Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: AZTN) budući da je prihod Pro Pinga u godini koja je prethodila koncentraciji, sukladno financijskim izvještajima, manji od 100.000.000 kuna¹. Međutim, imajući u vidu da je HT operator kojem je izdana dozvola za uporabu radiofrekvencijskog spektra na razini Republike Hrvatske i operator sa značajnom tržišnom snagom na:

- tržištu veleprodajnog lokalnog pristupa malog kapaciteta koji se pruža na fiksnoj lokaciji,
- tržištu veleprodajnog lokalnog pristupa velikog kapaciteta koji se pruža na fiksnoj lokaciji – nekonkurentna područja,
- tržištu veleprodajnog središnjeg pristupa malog kapaciteta koji se pruža na fiksnoj lokaciji za proizvode za masovno tržište,
- tržištu veleprodajnog središnjeg pristupa velikog kapaciteta koji se pruža na fiksnoj lokaciji za proizvode za masovno tržište – nekonkurentna područja,
- tržištu veleprodajnog zajamčenog kapaciteta i
- tržištu veleprodajnih prijenosnih segmenata usluga zajamčenog kapaciteta – nekonkurentne relacije,

postoji obveza ispitivanja ove prijave na temelju članka 116. stavka 6. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 76/22, 14/24 i 45/26, dalje: ZEK).

Naime, u skladu s navedenim člankom 116. stavkom 2. ZEK-a, operatori sa značajnom tržišnom snagom i operatori s nacionalnom dozvolom za uporabu radiofrekvencijskog spektra, koji ne podliježu obvezi prijave koncentracije prema propisima o zaštiti tržišnog natjecanja, moraju HAKOM-u u pisanom obliku i bez odgode prijaviti svaku namjeru pripajanja ili spajanja operatora, kao i svaki drugi oblik zajedničkog ili usklađenog djelovanja. Sukladno članku 116. stavku 6. ZEK-a, HAKOM ocjenjuje prijavu namjere pripajanja ili spajanja operatora i namjeru svakog drugog oblika zajedničkog ili usklađenog djelovanja operatora te njihove učinke na ostvarivanje regulatornih ciljeva iz članka 7. ZEK-a.

U prijavi su navedeni općeniti podaci i prihod trgovačkog društva Pro Ping u poslovnoj 2024. godini, popis mjerodavnih tržišta na kojima je Pro Ping prisutan, broj korisnika odnosno obuhvat mreže, zajedno s popratnom dokumentacijom kojom se dokazuju navodi iz prijave. Prema navodima iz prijave, Pro Ping pruža širokopojasne usluge putem vlastite svjetlovodne i bežične mreže, s naglaskom na ruralna područja. Društvo ima oko 17.000 korisnika, zapošljava 17 radnika te raspolaže svjetlovodnom (FTTH, eng. *Fibre to the Home*) infrastrukturom obuhvata oko [X] korisničkih jedinica u različitim fazama dovršenosti. Polazeći od aktualne HAKOM-ove kategorizacije maloprodajnih i veleprodajnih tržišta te opsega usluga Pro Pinga, predmetna transakcija u proizvodnom smislu primarno zahvaća tržišta nepokretnih elektroničkih komunikacijskih usluga u maloprodaji i veleprodaji. Prema navodima iz prijave, uz tržište maloprodaje širokopojasnog pristupa internetu u nepokretnoj mreži, tržište javno dostupne telefonske usluge na fiksnoj lokaciji i tržište pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji, Pro Ping djeluje i na veleprodajnim

¹ 13.272.280,84 EUR; fiksni tečaj konverzije: 7,53450 HRK

tržištima lokalnog i središnjeg pristupa velikog kapaciteta, tržištu veleprodajnog zajamčenog kapaciteta i pristupa pasivnoj infrastrukturi i povezanim mrežnim sastavnicama.

Predmetnom transakcijom HT namjerava preuzeti 100% udjela u društvu Pro Ping, uključujući i povezano društvo Advatech d.o.o., Augusta Šenoje 4, Pitomača, OIB: 30009707922, radi integracije mreže i korisničke baze u vlastite mrežne i IT sustave. HT navodi da je preklapanje postojeće FTTH infrastrukture dvaju operatora vrlo ograničeno, odnosno oko [X]%, zbog čega transakciju ne smatra objedinjavanjem paralelnih mreža, nego preuzimanjem operatora koji je već prisutan na određenim lokalnim područjima. Prema navodima iz prijave, HT-ov tržišni udjel na nacionalnom tržištu mreža vrlo velikog kapaciteta nakon provedbe transakcije porastao bi za [X]postotnih poena, ali bez promjene redoslijeda tržišne snage operatora.

HT nadalje ističe da Pro Ping trenutačno nema uspostavljen funkcionalan sustav za pružanje veleprodajnih usluga drugim operatorima, zbog čega planira nakon integracije omogućiti pružanje veleprodajne NBSA usluge na preuzetoj infrastrukturi, uz procijenjeno prijelazno razdoblje od devet mjeseci od dovršetka transakcije potrebno radi tehničke, procesne i sustavne prilagodbe mreže i poslovnih sustava. U prijavi HT zaključuje kako predmetna transakcija ima pozitivan učinak na ostvarenje regulatornih ciljeva iz članka 7. stavka 4. ZEK-a, a to su: povezivost i pristup mrežama vrlo velikog kapaciteta (članak 7. stavak 4. točka a) ZEK-a), infrastrukturno i uslužno tržišno natjecanje (članak 7. stavak 4. točka b) ZEK-a), uklanjanje zapreka i olakšavanje uvjeta za ulaganja (članak 7. stavak 4. točka c) ZEK-a) te interes krajnjih korisnika (članak 7. stavak 4. točka d) ZEK-a).

Također, HAKOM je 14. svibnja 2026. zaprimio i očitovanje društva A1 Hrvatska d.o.o. (dalje: A1) u kojem ukazuje na moguće negativne učinke predmetne transakcije na tržišno natjecanje na tržištu elektroničkih komunikacija, posebno ako HAKOM propusti poduzeti potrebne aktivnosti u svrhu zaštite tržišnog natjecanja. A1 smatra da bi HAKOM trebao revidirati popis konkurentnih područja na način da sve jedinice lokalne samouprave koje su proglašene konkurentnima prvenstveno zbog dominantne pozicije Pro Pinga prebaci na popis nekonkurentnih područja, tj. područja u kojima HT ima status operatora sa značajnom tržišnom snagom. Nadalje, A1 ističe potrebu osiguravanja regulirane veleprodajne bitstream usluge kako bi se spriječila neopravdana tržišna prednost HT-a nakon preuzimanja Pro Pinga, osobito u odnosu na migraciju korisnika s bakrene na svjetlovodnu mrežu. Također predlaže zabranu daljnje prodaje maloprodajnih ponuda Pro Pinga koje ne prolaze test istiskivanja marže (dalje: MST) koji je HT obvezan zadovoljiti za sve maloprodajne ponude koje nudi na reguliranim područjima te određivanje prijelaznog razdoblja za migraciju postojećih korisnika na ponude koje zadovoljavaju MST kriterije.

HT je 27. svibnja 2026. dostavio pojašnjenje prijave namjere provedbe preuzimanja Pro Pinga u kojem pojašnjava tehničke i operativne razloge zbog kojih je potrebno prijelazno razdoblje te pobliže definira način na koji će nuditi svoje usluge nakon isteka prijelaznog razdoblja na geografskim područjima na kojima posluje Pro Ping. Ukratko, HT navodi kako se predloženo prijelazno razdoblje od devet mjeseci odnosi prije svega na *inventory* bazu te pripadajuće operativne podatke, na prilagodbu aktivnog sloja mreže (posebno GPON infrastrukture te pripadajuće aktivne opreme) te radi provedbe integracije u kontroliranim fazama, uz očuvanje stabilnosti mreže i minimiziranje rizika za krajnje korisnike i operatore korisnike.

HAKOM je, temeljem članka 116. stavka 7. točke 2. ZEK-a, 29. svibnja 2026. donio zaključak (KLASA: UP/I-344-01/26-08/01, URBROJ: 376-05-1-26-04; dalje: Zaključak) kojim se pokreće postupak ocjene dopuštenosti koncentracije, s obzirom na to da je utvrđeno da bi koncentracija mogla

imati značajan učinak na ostvarivanje regulatornih ciljeva iz članka 7. ZEK-a, osobito u odnosu na mjerodavna tržišta veleprodajnog lokalnog pristupa i veleprodajnog središnjeg pristupa vrlo velikog kapaciteta na razini pojedinih geografskih jedinica.

Nastavno na već utvrđene moguće negativne učinke koncentracije, HAKOM je u postupku ocjene koncentracije dodatno ispitao jesu li potrebne odgovarajuće mjere, uvjeti i rokovi kako bi se spriječilo narušavanje tržišnog natjecanja i osigurala zaštita krajnjih korisnika.

Slijedom toga, HAKOM je 18. lipnja 2026. donio prijedlog rješenja (KLASA: UP/I-344-01/26-08/01, URBROJ: 376-05-1-26-08; dalje: prijedlog rješenja), koji je, sukladno članku 30. ZEK-a, upućen na javno savjetovanje provedeno u razdoblju od 18. lipnja 2026. do 20. srpnja 2026. Tijekom savjetovanja zaprimljeni su komentari društava A1 Hrvatska d.o.o., HT, Pro Ping putem opunomoćenika WAHL & partneri d.o.o., Telemach Hrvatska d.o.o., HREN & PARTNERI odvjetničko društvo d.o.o., BRANITELJI ZAJEDNO-zajednica braniteljskih udruga ratnih postrojbi Međimurske županije te odvjetnika M. P. Nakon razmatranja svih zaprimljenih komentara, na koje su pojedinačni odgovori dani u Privitku 2 ovog rješenja, HAKOM je djelomično izmijenio izreku te dodatno pojasnio i dopunio obrazloženje pojedinih mjera.

Nadalje, HAKOM je u okviru međuinstitucionalne suradnje i radi potpunijeg sagledavanja učinaka predmetne koncentracije, zatražio mišljenje Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: AZTN) o prijedlogu rješenja koji je bio predmet javnog savjetovanja. U mišljenju zaprimljenom 23. srpnja 2026. AZTN je ocijenio da su zaključci HAKOM-a o mogućim učincima predmetne koncentracije na tržišno natjecanje osnovani te da su predložene mjere primjerene za otklanjanje i ublažavanje utvrđenih negativnih učinaka koncentracije.

2. Mjerodavna tržišta

Prilikom ocjene učinaka predmetne koncentracije na ostvarivanje regulatornih ciljeva iz članka 7. ZEK-a, osobito u pogledu sprječavanja narušavanja ili ograničavanja tržišnog natjecanja, HAKOM je uzeo u obzir zaključke i kriterije iz važećih analiza mjerodavnih tržišta na kojima dolazi do koncentracije.

HAKOM je pritom imao u vidu da je HT već određen operatorom sa značajnom tržišnom snagom na više mjerodavnih tržišta. Slijedom toga, potrebno je procijeniti može li predmetna koncentracija dodatno ojačati tržišni položaj HT-a, smanjiti mogućnosti učinkovitog tržišnog natjecanja ili na drugi način utjecati na ostvarivanje regulatornih ciljeva propisanih člankom 7. ZEK-a. U tom smislu, HAKOM će u nastavku razmotriti tržišne udjele sudionika koncentracije na mjerodavnim tržištima na kojima sudionici koncentracije djeluju, postojeću razinu infrastrukturne konkurencije i mogućnost replikacije postojeće infrastrukture, rasprostranjenost i pokrivenost svjetlovodne infrastrukture, broj korisnika i položaj Pro Pinga na područjima na kojima je prisutan te utjecaj predmetne koncentracije na tržišno natjecanje i ostvarivanje regulatornih ciljeva propisanih člankom 7. ZEK-a na mjerodavnim tržištima.

Tržište veleprodajnih prijenosnih segmenata usluga zajamčenog kapaciteta

Mjerodavno tržište veleprodajnih prijenosnih segmenata usluga zajamčenog kapaciteta utvrđeno je *Analizom tržišta veleprodajnih prijenosnih segmenata usluga zajamčenog kapaciteta*, koja je sastavni dio odluke HAKOM-a od 26. lipnja 2025. (KLASA: UP/I-344-01/23-03/02, URBROJ: 376-05-1-25-34). U toj analizi HAKOM je, s obzirom na zemljopisnu dimenziju tržišta, tržište podijelio na relacije

na kojima „postoji konkurencija“ i relacije na kojima „ne postoji konkurencija“ te je proveo postupak testa tri mjerila iz članka 100. stavka 2. ZEK-a.

Prema rezultatima tog testa utvrđeno je da je *Tržište veleprodajnih prijenosnih segmenata usluga zajamčenog kapaciteta – nekonkurentne relacije* podložno prethodnoj regulaciji, budući da su na tom tržištu istodobno zadovoljena sva tri mjerila iz članka 100. stavka 2. ZEK-a. Nakon provedene analize HAKOM je utvrdio kako HT na tržištu veleprodajnih prijenosnih segmenata usluga zajamčenog kapaciteta – nekonkurentne relacije ima vladajući položaj te je na istom tržištu HT određen operatorom sa značajnom tržišnom snagom. Slijedom toga, HT-u su određene sljedeće regulatorne obveze: obveza pristupa i korištenja posebnih mrežnih sastavnica i povezane opreme, obveza nediskriminacije, obveza transparentnosti uz obvezu objave standardne ponude, obveza nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva i obveza računovodstvenog razdvajanja.

U odnosu na ovo mjerodavno tržište, HAKOM je na temelju podataka kojima raspolaže te pokazatelja korištenih u važećim analizama mjerodavnih tržišta, utvrdio da predmetna koncentracija neće dovesti do jačanja značajne tržišne snage HT-a na način koji bi rezultirao narušavanjem ili ograničavanjem tržišnog natjecanja. Naime, uvidom u podatke na temelju kojih se procjenjivala konkurentnost pojedinih relacija prijenosnih segmenata u analizi tržišta veleprodajnih prijenosnih segmenata usluga zajamčenog kapaciteta utvrđeno je da se ovom koncentracijom, odnosno preuzimanjem infrastrukture Pro Pinga ne mijenjaju zaključci o konkurentnosti, odnosno nekonkurentnosti pojedinih relacija, jer su sve relacije prijenosnih segmenata u mreži Pro Pinga povezane iznajmljenim vodovima drugih operatora i to operatora koji nisu dio HT grupe.

Tržište veleprodajnog zajamčenog kapaciteta

Tržište veleprodajnog zajamčenog kapaciteta utvrđeno je *Analizom tržišta veleprodajnog zajamčenog kapaciteta*, koja je sastavni dio odluke Vijeća HAKOM-a od 26. lipnja 2025. (KLASA: UP/I-344-01/23-03/01, URBROJ: 376-05-1-25-84). U toj je analizi utvrđeno da HT na tržištu veleprodajnog zajamčenog kapaciteta, koje je određeno kao nacionalno tržište, ima status operatora sa značajnom tržišnom snagom te su HT-u na tom tržištu određene regulatorne obveze pristupa, nediskriminacije, transparentnosti, nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva te računovodstvenog razdvajanja.

Prema podacima HAKOM-a za kraj 2025. tržišni udio HT-a na maloprodajnoj razini (mjereno u broju priključnih točaka) iznosio je nešto više od 49%, dok je tržišni udio Pro Pinga neznan (0,27%). Iz navedenog proizlazi da predmetna koncentracija rezultira neznatnim povećanjem tržišnog udjela HT-a, pa je HAKOM u ovom postupku utvrdio da takvo povećanje tržišnog udjela neće dovesti do jačanja značajne tržišne snage HT-a na način koji bi utjecao na promjenu statusa značajne tržišne snage HT-a.

Tržišta veleprodajnog lokalnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji i Tržište veleprodajnog središnjeg pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji za proizvode za masovno tržište

HAKOM je u *analizi tržišta veleprodajnog lokalnog pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji* (dalje: analiza M1/2020)² i *analizi tržišta veleprodajnog središnjeg pristupa koji se pruža na fiksnoj lokaciji za proizvode za masovno tržište* (dalje: analiza M3b/2014)³ proveo segmentaciju tržišta prema

² Odluka HAKOM-a od 27. srpnja 2023. (KLASA: UP/I-344-01/22-03/03, URBROJ: 376-05-1-23-26)

³ Odluka HAKOM-a od 27. srpnja 2023. (KLASA: UP/I-344-01/22-03/04, URBROJ: 376-05-1-23-41)

tehnologijama, odnosno tržište je podijeljeno na tržište malog kapaciteta i tržište velikog kapaciteta. Za tržište velikog kapaciteta, HAKOM je proveo detaljnu geografsku analizu te je na temelju provedene analize utvrdio geografsku segmentaciju tržišta na razini pojedine jedinice lokalne samouprave (grada/općine/gradske četvrti Grada Zagreba), čime je prema odabranim kriterijima pojedine geografske jedinice grupirao u zasebna geografska tržišta: *Tržište velikog kapaciteta - konkurentna područja* i *Tržište velikog kapaciteta - nekonkurentna područja*. Proveden je test tri mjerila za oba tržišta te je zaključeno kako je Tržište velikog kapaciteta - nekonkurentna područja podložno prethodnoj regulaciji te je HT određen operatorom sa značajnom tržišnom snagom.

Provedbom koncentracije dolazi do preuzimanja infrastrukture i korisničke baze Pro Pinga, uslijed čega bi se tržišni udio HT-a na *Tržištu velikog kapaciteta – nekonkurentna područja* povećao za 6,61%⁴. Nadalje, prema podacima s kraja 2024.⁵, primjenjujući kriterije definirane u važećim analizama tržišta M1/2020 i M3b/2014, utvrđeno je da predmetnom koncentracijom u 15 geografskih jedinica, od ukupno 27 na kojima dolazi do koncentracije, nisu istodobno zadovoljena sva tri kriterija za utvrđivanje konkurentnih uvjeta. Popis navedenih geografskih jedinica nalazi se u Pravitku 1 ovog rješenja. S obzirom na to da se radi o područjima na kojima HT do sada nije imao značajnu tržišnu snagu, preuzimanje infrastrukture Pro Pinga dovodi do jačanja njegove tržišne snage u dijelovima tržišta gdje konkurentni uvjeti nisu zadovoljeni, što smanjuje konkurentski pritisak i otežava tržišni nastup alternativnih operatora. Stoga je potrebno ocijeniti može li ovakvo jačanje tržišne snage HT-a utjecati na ostvarivanje ciljeva vezanih uz promicanje tržišnog natjecanja, razvoj infrastrukture i zaštitu krajnjih korisnika.

3. Ocjena učinaka koncentracije

HAKOM je u Zaključku utvrdio da bi predmetna koncentracija mogla imati značajan učinak na tržišno natjecanje i ostvarivanje regulatornih ciljeva iz članka 7. ZEK-a. U skladu s utvrđenim, u postupku ocjene dopuštenosti koncentracije potrebno je utvrditi mogu li se na geografskim područjima obuhvaćenim koncentracijom pojaviti prepreke razvoju djelotvornog tržišnog natjecanja koje su već prepoznate u važećim analizama tržišta M1/2020 i M3b/2014 te postoje li razlozi za određivanje odgovarajućih mjera, uvjeta i rokova radi njihova sprječavanja, uklanjanja ili ublažavanja.

U analizama tržišta M1/2020 i M3b/2014 HAKOM je utvrdio da se na tržištima na kojima jedan operator kontrolira ključnu veleprodajnu uslugu za pružanje maloprodajnih usluga krajnjim korisnicima mogu pojaviti različiti oblici ponašanja koji ograničavaju razvoj djelotvornog tržišnog natjecanja. Kao potencijalne prepreke koje se u odsustvu regulacije mogu pojaviti prepoznate su: odbijanje dogovora ili uskraćivanje pristupa, diskriminirajuće korištenje ili uskraćivanje informacija, taktike odgađanja, neopravdani zahtjevi, diskriminacija kakvoćom usluge te cjenovne prakse koje mogu dovesti do istiskivanja marže i prenošenja tržišne snage s veleprodajne na maloprodajnu razinu. HAKOM je u tim analizama posebno naglasio da je na nekonkurentnim područjima⁶ usluga *bitstream* pristupa (dalje: NBSA) ključan veleprodajni proizvod za razvoj djelotvornog tržišnog natjecanja na

⁴ Podaci HAKOM-a iz ožujka 2026.

⁵ Podaci korišteni u odlukama HAKOM-a kojima je ažuriran popis nekonkurentnih područja i popis konkurentnih područja te revidiran status pripadanja geografskih jedinica odgovarajućem području (analiza M1/2020 - KLASA: UP/I-344-01/25-03/02, URBROJ: 376-05-1-25-07; analiza M3b/2014 - KLASA: UP/I-344-01/25-03/01, URBROJ: 376-05-1-25-09; dalje: odluke o reviziji područja).

⁶ Prema podacima iz odluka o reviziji područja, preko 98 posto svih veleprodajnih priključaka na nekonkurentnim područjima alternativni operatori ostvaruju putem bitstream usluga, od kojih je HT-ova bitstream usluga daleko najznačajnija s preko 84 posto aktivnih bitstream priključaka.

tržištu velikog kapaciteta na nekonkurentnim VHCN područjima, upravo zbog nedostatka dostatne infrastrukturne konkurencije, ograničenih mogućnosti replikacije postojeće infrastrukture i postojanja visokih i trajnih zapreka ulasku na tržište.

U ovom je postupku utvrđeno da na dijelu geografskih jedinica na kojima dolazi do namjere preuzimanja nakon provedbe koncentracije više nisu zadovoljeni kriteriji koji prema važećim analizama tržišta M1/2020 i M3b/2014 upućuju na postojanje konkurentnih uvjeta.

Primjenom definiranih kriterija utvrđeno je da predmetnom koncentracijom u 15 geografskih jedinica, od ukupno 27 na kojima dolazi do namjere preuzimanja, nisu istodobno zadovoljena sva tri kriterija za utvrđivanje konkurentnih uvjeta (područja navedena u Privitku 1 ovog rješenja). Iako HT na tim područjima trenutno nije određen operatorom sa značajnom tržišnom snagom, predmetna koncentracija dovodi do bitne promjene tržišne strukture i uspostave tržišnih uvjeta koji prema važećim analizama tržišta M1/2020 i M3b/2014 opravdavaju primjenu mjera, uvjeta i rokova koji se primjenjuju na nekonkurentnim područjima. Na tim je područjima Pro Ping predstavljao ključnu, a u pojedinim slučajevima jedinu alternativnu VHCN infrastrukturu. Provedbom koncentracije uklanja se postojeća infrastrukturna alternativa te se kontrola nad infrastrukturom i pripadajućom korisničkom bazom prenosi na HT. Ujedno, HT na tim područjima ima najrasprostranjeniju bakrenu infrastrukturu te najveću korisničku bazu na bakrenoj mreži, pa je za očekivati da će HT povećati tržišni udio na tim područjima. U takvim okolnostima postoji opravdana bojazan da bi se na navedenim područjima mogle ostvariti iste ili usporedive prepreke kakve su već identificirane u važećim analizama tržišta M1/2020 i M3b/2014, osobito zato što alternativni operatori na područjima na kojima dolazi do preuzimanja ne raspolažu infrastrukturom usporedivog opsega, dok su mogućnosti brzog ulaska ili replikacije mreže ograničene zbog visokih troškova ulaganja i dugog vremena izgradnje. Predmetna koncentracija stoga ne predstavlja samo promjenu vlasničke strukture, već dovodi do promjene tržišnih uvjeta na način da se dodatno učvršćuje kontrola HT-a nad infrastrukturom i veleprodajnim uslugama ključnima za djelovanje alternativnih operatora.

Dodatno je potrebno razmotriti i učinke koncentracije na geografskim područjima koja su važećim analizama tržišta M1/2020 i M3b/2014 već određena kao nekonkurentna, a na kojima Pro Ping također raspolaže infrastrukturom. Na tim je područjima već utvrđeno da ne postoji dostatna infrastrukturna konkurencija te da su prisutne visoke i trajne zapreke ulasku, zbog čega su podložna prethodnoj regulaciji. Iako je HT na tim područjima već određen operatorom sa značajnom tržišnom snagom te mu je, između ostalog, određena obveza primjene testa istiskivanja marže (dalje: MST), funkcionalne veleprodajne usluge na preuzetoj infrastrukturi neće biti dostupne odmah po provedbi koncentracije, nego tek nakon završetka integracije. U takvim okolnostima i na tim područjima postoji mogućnost dodatnog učvršćivanja tržišne pozicije HT-a prije nego što operatori korisnici dobiju stvarnu mogućnost korištenja odgovarajuće veleprodajne usluge na preuzetoj infrastrukturi.

HT je u prijavi naveo kako će funkcionalna NBSA usluga na preuzetoj infrastrukturi biti dostupna tek nakon integracije, odnosno nakon prijelaznog razdoblja procijenjenog na približno devet mjeseci. Budući da je u važećim analizama tržišta M1/2020 i M3b/2014 utvrđeno da je na nekonkurentnim područjima NBSA usluga ključna veleprodajna usluga za očuvanje tržišnog natjecanja na tržištu velikog kapaciteta na nekonkurentnim VHCN područjima, takvo prijelazno razdoblje ima značajan utjecaj na ocjenu učinaka koncentracije. U tom razdoblju alternativni operatori bili bi bez pravodobnog i funkcionalnog pristupa veleprodajnom proizvodu koji je nužan za pružanje konkurentnih maloprodajnih usluga. Takva situacija po svojim učincima odgovara preprekama koje su u analizama tržišta već utvrđene kao uskraćivanje pristupa, odgođeni pristup ili taktike odgađanja.

Nadalje, u razdoblju do pune uspostave funkcionalnih veleprodajnih usluga postoji i rizik nastanka nejednakih tržišnih uvjeta između HT-a i alternativnih operatora. Dok bi HT imao mogućnost neposrednog pružanja maloprodajnih usluga krajnjim korisnicima putem preuzete infrastrukture, alternativni operatori ne bi raspolagali odgovarajućim veleprodajnim uslugama koje bi im omogućile pružanje usporedivih usluga pod jednakim uvjetima. Takve okolnosti mogu dovesti do diskriminatornih učinaka u pogledu dostupnosti usluga, rokova realizacije, kvalitete usluge ili pristupa informacijama, odnosno do pojava koje su u važećim analizama M1/2020 i M3b/2014 tržišta identificirane kao relevantne prepreke razvoju tržišnog natjecanja.

Osobito je stoga važno osigurati da se u prijelaznom razdoblju ne stvore uvjeti u kojima HT, neposrednim raspolaganjem infrastrukturom, ostvaruje prednosti u odnosu na alternativne operatore.

U situaciji u kojoj alternativni operatori nemaju pristup ključnoj veleprodajnoj usluzi HT bi mogao ostvariti dodatnu tržišnu prednost u privlačenju novih korisnika na područjima obuhvaćenima koncentracijom. Osobitu važnost pritom ima mogućnost sklapanja novih ugovora uz ugovornu obvezu ili drugih oblika vezivanja korisnika u prijelaznom razdoblju. U takvim okolnostima postoji mogućnost prijenosa tržišne snage s veleprodajne na maloprodajnu razinu, osobito ako bi se u prijelaznom razdoblju uvodile nove atraktivne ponude ili mijenjale postojeće u uvjetima u kojima alternativni operatori još nemaju stvarnu mogućnost njihove ekonomske replikacije, čime se dodatno narušavaju uvjeti djelotvornog tržišnog natjecanja.

Slijedom navedenog, HAKOM smatra nužnim odrediti skup proporcionalnih i ciljanih mjera, uvjeta i rokova kojima se osigurava zaštita tržišnog natjecanja i interesa krajnjih korisnika, osobito u prijelaznom razdoblju integracije Pro Pinga u HT, a kako je pojašnjeno u nastavku.

4. Mjere

Mjerom iz točke II.a određuje se da je HT, na geografskim jedinicama za koje je u ovom postupku utvrđeno da nakon provedbe koncentracije ne ispunjavaju kriterije za utvrđivanje konkurentnih uvjeta prema važećim analizama tržišta M1/2020 i M3b/2014, obavezan primjenjivati obveze koje su mu već određene na nekonkurentnim područjima. Te se obveze odnose i na infrastrukturu i usluge preuzete od Pro Pinga.

Mjera je razmjerna jer ne uvodi novi skup obveza, nego na predmetnim geografskim jedinicama osigurava primjenu obveza koje se već primjenjuju na nekonkurentnim područjima. Budući da nakon zaključenja koncentracije na tim područjima više nisu istodobno ispunjeni kriteriji za utvrđivanje konkurentnih uvjeta, a operatori korisnici ovise o pristupu veleprodajnim uslugama pod kontrolom operatora sa značajnom tržišnom snagom, opravdano je da se na njima primjenjuju ista pravila kao i na ostalim nekonkurentnim područjima, uz izričito pojašnjenje da se te obveze odnose i na infrastrukturu i usluge preuzete predmetnom koncentracijom. Naime, na tim je područjima Pro Ping do trenutka koncentracije predstavljao ključnu ili jedinu alternativnu VHCN infrastrukturu, a zaključenjem koncentracije dolazi do uklanjanja postojeće infrastrukturne alternative i prijenosa kontrole nad infrastrukturom i korisničkom bazom na HT. Ovom mjerom sprječava se mogućnost zaobilaženja postojećih regulatornih obveza preuzimanjem infrastrukture drugih operatora putem koncentracija. Mjerom iz točke II.b izričito se propisuje da se iste obveze koje su HT-u već određene na geografskim jedinicama koje su važećim odlukama HAKOM-a određene kao nekonkurentna područja, primjenjuju i na infrastrukturu i usluge preuzete od društva Pro Ping d.o.o. na tim područjima.

Mjera je nužna radi očuvanja regulatorne dosljednosti, pravne sigurnosti i sprječavanja zaobilaženja postojeće regulacije. Njezina svrha nije ponovno određivanje obveza HT-u na područjima koja su već utvrđena kao nekonkurentna, nego izričito pojašnjenje da se postojeće obveze HT-a na tim područjima odnose i na infrastrukturu i usluge preuzete predmetnom koncentracijom. Naime, predmetna koncentracija ne proizvodi učinke samo na područjima koja nakon koncentracije zadovoljavaju kriterije za nekonkurentna područja, već i na područjima koja su analizama mjerodavnih tržišta M1/2020 i M3b/2014 već određena kao nekonkurentna. Na tim područjima su HT-u određene obveze, ali predmetna koncentracija i ondje dovodi do daljnjeg jačanja njegova tržišnog položaja preuzimanjem infrastrukture i korisničke baze Pro Pinga. Posebno je važno izbjeći bilo kakvu nejasnoću u pogledu toga odnose li se postojeće obveze i na usluge koje HT nakon koncentracije pruža putem preuzete Pro Ping infrastrukture. Stoga je potrebno izričito odrediti da se obveze koje su već utvrđene za nekonkurentna područja primjenjuju i u odnosu na infrastrukturu i usluge Pro Pinga. Radi izbjegavanja dvojbi, HAKOM pojašnjava da se, u odnosu na infrastrukturu i usluge Pro Pinga, mjere iz točaka II.a i II.b izreke ovog rješenja primjenjuju od trenutka kada pojedina veleprodajna usluga postane funkcionalno dostupna operatorima korisnicima.

Mjerom iz točke II.c nalaže se HT-u da u najkraćem roku, a najkasnije u roku od devet mjeseci od dana preuzimanja poslovnog udjela Pro Pinga od strane HT-a, uspostavi funkcionalnu veleprodajnu uslugu na preuzetoj infrastrukturi, pod uvjetima iz važećih standardnih ponuda⁷, uz obvezu izvještavanja HAKOM-a o statusu integracije mreže i IT sustava te uspostavi i dostupnosti veleprodajne usluge svaka tri mjeseca počevši od dana preuzimanja Pro Pinga (mjera iz točke II.d), pri čemu je prvo izvješće potrebno dostaviti protekom roka od tri mjeseca od dana zaključenja transakcije, a svako sljedeće protekom roka od tri mjeseca od dostave prethodnog izvješća. Potreba za ovom mjerom proizlazi iz toga da je na područjima na kojima dolazi do preuzimanja *bitstream* pristup, odnosno NBSA, ključna veleprodajna usluga za omogućavanje djelotvornog tržišnog natjecanja. Pri određivanju ove mjere HAKOM je uzeo u obzir i navode HT-a, prema kojima funkcionalna NBSA usluga na preuzetoj infrastrukturi neće biti dostupna odmah po provedbi koncentracije, nego tek nakon završetka integracije, uz prijelazno razdoblje procijenjeno na približno devet mjeseci. U okolnostima u kojima alternativni operatori bez odgovarajuće veleprodajne usluge ne mogu pružati konkurentne maloprodajne usluge, odgoda uspostave funkcionalnog pristupa predstavlja prepreku tržišnom natjecanju koja po svojim učincima odgovara pojavnim oblicima uskraćivanja pristupa, odgođenog pristupa i taktika odgađanja, već prepoznatima u važećim analizama tržišta M1/2020 i M3b/2014. Mjera stoga definira rok provedbe u skladu s procjenom i prijedlogom HT-a, ali joj se ovim rješenjem daje obvezujući rok i regulatorni okvir provedbe. Pritom se mjera ne odnosi samo na NBSA uslugu, nego i na ostale veleprodajne proizvode, uključujući FA-PON⁸, koji se pružaju po reguliranim uvjetima, a koji trenutačno nisu dostupni na infrastrukturi Pro Pinga u funkcionalnom obliku.

Napominjemo kako se funkcionalnom uspostavom veleprodajne usluge smatra trenutak u kojem operatori korisnici mogu na predmetnim područjima podnositi zahtjeve za krajnje korisnike, realizirati priključke i koristiti uslugu u operativnom smislu pod uvjetima iz važećih standardnih ponuda.

Određivanjem roka i obveze redovitog izvještavanja HAKOM osigurava:

- da uspostava veleprodajne usluge ne ostane samo deklarativna,

⁷ Standardna ponuda za HT-a za uslugu veleprodajnog širokopojsnog pristupa, Standardna ponuda HT-a za uslugu pristupa pasivnoj pristupnoj svjetlovodnoj mreži na lokaciji distribucijskog čvora za svjetlovodne distribucijske mreže (FA-PON)

⁸ Usluga pristupa pasivnoj pristupnoj svjetlovodnoj mreži na lokaciji distribucijskog čvora

- da se može pratiti stvarni tijek integracije i funkcionalne dostupnosti usluge,
- te da se pravodobno reagira ako dođe do kašnjenja, tehničkih problema ili drugih zapreka koje bi mogle produljiti prijelazno razdoblje i time dodatno oslabiti tržišno natjecanje.

Mjerom iz točke II.e određuje se prijelazna mjera za maloprodajne ponude na preuzetoj infrastrukturi od dana donošenja ovoga rješenja do isteka roka iz točke II.c, odnosno do funkcionalne uspostave NBSA usluge. U tom razdoblju HT i Pro Ping mogu nuditi i ugovarati isključivo postojeće Pro Ping pakete važeće na dan donošenja ovog rješenja, po cijenama koje su u cjeniku iskazane za razdoblje bez minimalnog trajanja ugovorne obveze, pri čemu ne smije uvoditi nove niti mijenjati postojeće pakete niti ugovorno obvezivati krajnje korisnike. Istodobno je obavezan uskladiti cjenik usluga Pro Ping tako da sadrži isključivo pakete dostupne za aktivaciju.

Ova je mjera nužna jer u prijelaznom razdoblju do uspostave funkcionalne NBSA usluge alternativni operatori nemaju na raspolaganju odgovarajuću veleprodajnu uslugu koja bi im omogućila učinkovitu replikaciju maloprodajnih ponuda HT-a na preuzetoj infrastrukturi. U takvim okolnostima postoji mogućnost da HT koristi preuzetu infrastrukturu i korisničku bazu kako bi na maloprodajnoj razini dodatno ojačao svoju tržišnu poziciju, osobito sklapanjem novih ugovora uz ugovornu obvezu ili nuđenjem novih odnosno izmijenjenih paketa koje konkurenti ne mogu pravodobno replicirati. Nadalje, nužno je odrediti primjenu ove mjere od dana donošenja rješenja budući da trajanje razdoblja do zaključenja transakcije, odnosno preuzimanja poslovnog udjela od strane HT-a, nije unaprijed poznato. Bez takvog određivanja postojala bi mogućnost da Pro Ping u tom razdoblju provodi komercijalne aktivnosti usmjerene na povećanje baze korisnika, čime bi se narušila svrha prijelazne mjere i stvorila neopravdana tržišna prednost.

Mjera je stoga usmjerena na:

- sprječavanje dugoročnog vezivanja korisnika u razdoblju u kojem ne postoji funkcionalna veleprodajna usluga za konkurente,
- sprječavanje uvođenja novih atraktivnih komercijalnih ponuda kojima bi HT dodatno ojačao svoju tržišnu prednost,
- te očuvanje tržišnog *statusa quo* na maloprodajnoj razini do trenutka kada operatori korisnici dobiju stvarnu mogućnost korištenja veleprodajne usluge.

Obveza usklađivanja cjenika dodatno je potrebna radi transparentnosti i pravne sigurnosti, kako bi se osiguralo da krajnjim korisnicima budu jasno iskazane samo one ponude koje je u prijelaznom razdoblju dopušteno aktivirati. Time se sprječava situacija u kojoj bi u cjeniku ostale prikazane ponude koje se formalno vode kao aktivne, ali koje se prema mjerama iz ovog rješenja ne smiju ugovarati. Mjera je razmjerna jer ne zabranjuje pružanje postojećih usluga niti ne zahtijeva trajno ukidanje postojećih ponuda, nego samo privremeno ograničava način njihova ugovaranja i sprječava uvođenje novih komercijalnih ponuda koje bi mogli dovesti do prijenosa tržišne snage na maloprodajnu razinu prije uspostave uvjeta za učinkovito tržišno natjecanje.

Radi preciznijeg određivanja rokova izvršenja obveza iz točaka II.a - e., dodana je obveza obavještanja o datumu zaključenja transakcije u točki II.f izreke ovog rješenja.

Sve navedene mjere međusobno su povezane i čine jedinstven i koherentan skup uvjeta usmjerenih na ublažavanje učinaka koncentracije na veleprodajnoj i maloprodajnoj razini. Njihova svrha nije zamijeniti postupak analize tržišta nego osigurati da provedba predmetne koncentracije ne rezultira:

- uklanjanjem postojeće alternativne infrastrukture bez odgovarajuće veleprodajne usluge,

- dodatnim jačanjem tržišne snage HT-a na geografskim područjima na kojima dolazi do preuzimanja,
- otežavanjem ili onemogućavanjem djelovanja alternativnih operatora,
- ograničavanjem mogućnosti krajnjih korisnika za promjenom operatora tijekom prijelaznog razdoblja u kojem ne postoje uvjeti za tržišno natjecanje,
- smanjivanjem mogućnosti izbora za krajnje korisnike, što dugoročno može imati negativne posljedice kao što su više cijene i niža razina kvalitete usluge.

HAKOM ocjenjuje da su određene mjere nužne, razmjerne i primjerene utvrđenim učincima predmetne koncentracije te prikladne za zaštitu tržišnog natjecanja, krajnjih korisnika i ostalih regulatornih ciljeva iz članka 7. ZEK-a.

HAKOM će u okviru budućih analiza tržišta ponovno ispitati status predmetnih geografskih jedinica te, ako se za to ispune uvjeti, utvrditi postojanje značajne tržišne snage i odrediti odgovarajuće regulatorne obveze.

Na temelju svega prethodno navedenog, HAKOM je u posebnom ZEK-om propisanom postupku ocjenjivanja koncentracija ocijenio da je predmetna koncentracija uvjetno dopuštena, uz primjenu predloženih mjera, uvjeta i rokova te je odlučio kao u izreci.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ovog rješenja žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od 30 dana od dana primitka rješenja.

ZAMJENIK PREDSJEDNIKA VIJEĆA

mr.sc. Mislav Hebel

Privici (2)

1. Privitak 1 – Popis geografskih jedinica na kojima nakon provedbe koncentracije nisu zadovoljeni kriteriji za utvrđivanje konkurentskih uvjeta
2. Privitak 2 – Odgovori na komentare

Dostaviti:

1. Hrvatski Telekom d.d., Zagreb, Radnička cesta 21, UP – osobna dostava
2. Pro Ping d.o.o., Pitomača, Augusta Šenoa 4, poštom s povratnicom
3. U spis

Privitak 1 – Popis geografskih jedinica na kojima nakon provedbe koncentracije nisu zadovoljeni kriteriji za utvrđivanje konkurentskih uvjeta

Red. br.	Županija	Tip jedinice	Ime jedinice	Broj korisničkih jedinica	Pokrivenost VHCN infrastrukturom	Udio HT + Pro Ping	Broj operatora
1	KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	Općina	Drnje	988	92.21%	✂	2
2	KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	Grad	Đurđevac	6,627	40.61%	✂	3
3	KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	Općina	Kalinovac	941	77.36%	✂	1
4	KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	Grad	Koprivnica	20,985	77.60%	✂	3
5	KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	Općina	Kloštar Podravski	2,362	42.08%	✂	2
6	KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	Općina	Koprivnički Bregi	1,665	43.90%	✂	1
7	KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	Općina	Koprivnički Ivanec	1,179	54.96%	✂	2
8	KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	Općina	Virje	5,085	60.18%	✂	1
9	KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	Općina	Peteranec	1,544	50.65%	✂	1
10	KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	Grad	Križevci	13,379	38.04%	✂	3
11	BJELOVARSKO-BILOGORSKA	Grad	Daruvar	8,118	64.44%	✂	3
12	POŽEŠKO-SLAVONSKA	Grad	Pakrac	7,783	42.86%	✂	2
13	VIROVITIČKO-PODRAVSKA	Općina	Pitomača	5,585	59.55%	✂	2
14	VIROVITIČKO-PODRAVSKA	Grad	Virovitica	12,527	62.85%	✂	3
15	VIROVITIČKO-PODRAVSKA	Općina	Suhopolje	3,805	33.11%	✂	2

Privitak 2 – Odgovori na komentare

Br.	Autor	Zaprimljeni komentari	Odgovor
1.	A1 Hrvatska d.o.o.	Kao što je i HAKOM naveo, NBSA usluga na preuzetoj infrastrukturi predstavlja ključnu veleprodajnu uslugu za omogućavanje djelotvornog tržišnog natjecanja. Stoga smatramo da navedenu veleprodajnu uslugu HT treba omogućiti drugim operatorima odmah po provedbi koncentracije. Uzimajući u obzir prethodno navedeno, iz obrazloženja prijedloga rješenja HAKOM-a nije jasno iz kojeg je točno razloga HAKOM prihvatio prijedlog HT-a prema kojem bi prijelazno razdoblje do uspostave funkcionalne veleprodajne usluge moglo trajati čak 9 mjeseci, a prvenstveno iz razloga što HT nije detaljno pojasnio koje točno radnje i prilagodbe zahtijevaju tako dugačak rok. Stoga A1 smatra da bi HAKOM trebao od HT-a zatražiti detaljna pojašnjenja planiranih aktivnosti s rokovima trajanja te na temelju navedenih podataka utvrditi stvarno potrebno (minimalno) vrijeme za prilagodbe na HT strani.	Ne prihvaća se. Tijekom postupka HT je dostavio dodatna obrazloženja vezana uz aktivnosti koje je potrebno provesti radi uspostave funkcionalne NBSA usluge na preuzetoj infrastrukturi, uključujući tehničke, operativne i informacijsko-sustavne prilagodbe povezane s integracijom infrastrukture i veleprodajnih procesa. Iako HT nije dostavio detaljnu raščlambu trajanja svake pojedine aktivnosti, HAKOM smatra da ne postoje okolnosti koje bi upućivale na zaključak da je predloženo prijelazno razdoblje dulje od objektivno potrebnog. Pritom valja istaknuti da se predmetnim rješenjem propisuje razdoblje od najdulje devet mjeseci, odnosno da navedeni rok predstavlja krajnji rok za uspostavu funkcionalne veleprodajne usluge, a ne obvezu da se usluga uspostavi tek po isteku tog razdoblja. U interesu je samog HT-a da proces integracije i uspostave svih povezanih funkcionalnosti završi u što kraćem roku kako bi se ostvarili planirani učinci koncentracije. Nadalje, izrekom rješenja propisana je mjera redovitog izvještavanja HAKOM-a o napretku provedbe aktivnosti vezanih uz uspostavu predmetne veleprodajne usluge. Na temelju dostavljenih izvješća HAKOM će kontinuirano pratiti provedbu mjere te će, u slučaju utvrđivanja neopravdanih kašnjenja, nedovoljnog napretka ili drugih okolnosti, poduzeti odgovarajuće mjere iz svoje nadležnosti. Slijedom navedenoga, HAKOM smatra da je određivanje krajnjeg roka od najdulje devet mjeseci, uz obvezu redovitog izvještavanja, primjereno i razmjerno okolnostima konkretnog slučaja.
2.	A1 Hrvatska d.o.o.	Smatramo da bi uz redovito izvještavanje prema HAKOM-u, u sklopu ove mjere trebalo dodatno propisati da je HT obavezan najkasnije 30 dana prije uspostave funkcionalne veleprodajne usluge obavijestiti	Ne prihvaća se.

		operatore korisnike o točnom datumu kad će NBSA usluga postati funkcionalna te i u istom roku osigurati da se u izvještajima o FTTH dostupnosti nalaze sve dostupne adrese (nove Pro Ping adrese) na kojima je moguće ugovoriti veleprodajnu uslugu. Navedeni rok je potreban operatorima korisnicima kako bi u svojim internim sustavima mogli ažurirati popis dostupnih adresa i pripremiti na vrijeme prodajne aktivnosti na području na kojem će HT omogućiti NBSA uslugu. U suprotnom, bez određivanja navedenog roka, HT bi bio u povlaštenom položaju u odnosu na druge operatore jer bi od dana omogućavanja NBSA usluge mogao početi nuditi i ugovarati svoje maloprodajne usluge na Pro Ping mreži, dok bi operatori korisnici tek taj dan saznali da je navedena veleprodajna usluga dostupna. Ovo je osobito važno i iz razloga što HAKOM nije odredio fiksni rok za omogućavanje veleprodajne NBSA usluge već je HT-u ostavio mogućnost da istu omogući bilo kada do isteka navedenog roka od 9 mjeseci pa operatori korisnici, bez najave unaprijed, ni na koji način ne mogu znati od kojeg točno datuma će NBSA usluga biti dostupna.	Funkcionalnom uspostavom veleprodajne usluge smatra se trenutak u kojem su operatorima korisnicima putem odgovarajućih veleprodajnih B2B sustava i izvještaja dostupne sve adrese na kojima je moguće podnijeti zahtjev za veleprodajnu uslugu te u kojem operatori korisnici mogu podnositi zahtjeve, realizirati priključke i koristiti uslugu u operativnom smislu pod uvjetima iz važećih standardnih ponuda. HT je pritom dužan postupati u skladu s postojećim obvezama transparentnosti i nediskriminacije te operatorima korisnicima osigurati pravodobnu dostupnost podataka i veleprodajni pristup pod jednakim uvjetima kao za vlastite maloprodajne potrebe. Navedene obveze već proizlaze iz važećih odluka o analizama mjerodavnih tržišta i primjenjivih standardnih ponuda. Slijedom toga, HAKOM ne smatra potrebnim odrediti dodatnu zasebnu obvezu prethodne najave u trajanju od 30 dana, budući da se cilj pravodobne i nediskriminirajuće dostupnosti podataka operatorima korisnicima ostvaruje primjenom postojećih regulatornih obveza i kriterija funkcionalne uspostave veleprodajne usluge.
3.	A1 Hrvatska d.o.o.	Zbog već spomenute važnosti NBSA usluge, A1 smatra da je navedena prijelazna mjera za maloprodajne ponude Pro Pinga prema kojoj nije moguće ugovorno obvezivati krajnje korisnike razmjerna i opravdana. Međutim, A1 smatra da bi bez obzira na spomenuto ograničenje bilo potrebno dodatno provjeriti zadovoljavaju li postojeći Pro Ping paketi bez ugovorne obveze (koji se nastavljaju nuditi krajnjim korisnicima) MST provjeru. Naime, u slučaju da navedeni paketi ne prolaze MST provjeru, HT-u bi se u prijelaznom razdoblju omogućilo ugovaranje maloprodajnih usluga koje nije moguće ekonomski replicirati. Uz prethodno spomenutu nemogućnost tehničke replikacije u navedenom razdoblju (zbog nedostupnosti NBSA usluge), u navedenom slučaju HT bi imao dodatnu neopravdanu prednost u odnosu na ostale operatore te bi svrha ove mjere, kao i drugih popratnih mjera izgubila bilo kakav smisao.	Ne prihvaća se. Prijelazna mjera kojom se omogućuje nastavak prodaje postojećih paketa Pro Pinga isključivo bez ugovorne obveze uvedena je prvenstveno radi zaštite interesa krajnjih korisnika i osiguranja djelotvornog tržišnog natjecanja tijekom prijelaznog razdoblja. Istovremeno, zabranom ugovornog vezivanja korisnika značajno je ograničena tržišna atraktivnost predmetnih ponuda te njihov potencijalni učinak na tržišno natjecanje. Prijelazna mjera propisana je na ograničeno vremensko razdoblje, nakon čijeg isteka će se na predmetnoj infrastrukturi moći nuditi isključivo maloprodajne ponude koje su u skladu sa svim određenim mjerama, uključujući i obvezu testa istiskivanja marže (MST). Uzimajući u obzir svrhu predmetne mjere, njezin privremeni karakter te ograničenje prodaje na ponude bez ugovorne obveze, HAKOM smatra da

		Stoga je nužno osigurati da i postojeće maloprodajne ponude Pro Pinga koje se nastavljaju nuditi krajnjim korisnicima prolaze MST.	određivanje mjere provođenja MST-a za postojeće Pro Ping pakete tijekom prijelaznog razdoblja ne bi bilo razmjerno cilju koji se želi postići.
4.	A1 Hrvatska d.o.o.	S obzirom da predloženom mjerom HAKOM želi spriječiti dugoročno vezivanje korisnika u prijelaznom razdoblju, smatramo da HAKOM treba dodatno osigurati da krajnji korisnici, koji su od dana zaprimanja potpune prijave namjere preuzimanja ugovorili nove ugovorne obveze na drugim tehnologijama iz ponude HT-a, (bakar i mobilni pristup na fiksnoj lokaciji), mogu raskidati iste bez plaćanja naknade za prijevremeni raskid ugovora u slučaju prelaska na maloprodajnu ponudu drugog operatora. Naime, ako bi se odredba o zabrani ugovornog vezivanja odnosila isključivo na maloprodajne pakete HT-a na optici Pro Pinga, predložena mjera ne bi ostvarila željeni učinak jer bi HT imao mogućnost korisnike "vezati" na drugoj tehnologiji i potom ih jednostavno migrirati na optiku (putem Pro Ping infrastrukture) u sklopu postojećeg ugovora, nakon što omogućiti veleprodajnu NBSA uslugu. Stoga je odredbu o zabrani dugoročnog vezivanja potrebno proširiti na sve maloprodajne ponude HT-a bez obzira na tehnologiju. Pritom, zbog interesa krajnjih korisnika, možda nije opravdano u potpunosti zabraniti maloprodajne ponude s ugovornom obvezom na ostalim tehnologijama (bakar, mobilni pristup) već je potrebno omogućiti raskid takvih ugovora bez plaćanja penala u slučaju promjene operatora. U slučaju da HAKOM propusti izmijeniti navedenu mjeru na opisani način, krajnji korisnici koji koriste postojeće pakete HT-a na drugim tehnologijama, čak i nakon što veleprodajna NBSA usluga postane funkcionalna na Pro Ping infrastrukturi, neće imati mogućnost korištenja maloprodajnih ponuda drugih operatora jer će zbog svoje nove ugovorne obveze s HT-om biti primorani na ostanak u tom ugovoru do isteka ugovorne obveze ili pristati na "besplatnu" migraciju na neki od maloprodajnih optičkih paketa HT-a. Kako u predmetnim područjima HT (zajedno s Pro Pingom) ima izrazito dominantnu poziciju ponekad i s tržišnim udjelom blizu 100%, vezivanje	Ne prihvaća se. HAKOM smatra da je mjera, u opsegu u kojem je određena izrekom rješenja, primjerena, razmjerna i dostatna za ostvarenje ciljeva koji se njome žele postići. Svrha ove mjere je spriječiti ugovorno vezivanje korisnika na maloprodajnim ponudama koje se pružaju putem preuzete infrastrukture tijekom razdoblja u kojem alternativnim operatorima još nije dostupna odgovarajuća veleprodajna usluga. Proširivanje navedene mjere na maloprodajne usluge koje se pružaju putem drugih pristupnih tehnologija HT-a, poput bakrene infrastrukture ili mobilnog pristupa na fiksnoj lokaciji, ne bi bilo razmjerno cilju koji se tom mjerom nastoji postići. Isto tako, HAKOM ističe kako neovisno o ovoj koncentraciji, ni u ovom trenutku ne postoje ograničenja koja bi HT-u onemogućila sklapanje ugovora s ugovornom obvezom za usluge koje se pružaju putem drugih tehnologija pristupa. Jednako tako, ne postoje prepreke da alternativni operatori na tim područjima nude maloprodajne usluge te se natječu s HT-om. Slijedom navedenoga, HAKOM ne smatra opravdanim u okviru ovog postupka uvoditi dodatne obveze koje se odnose na tehnologije i usluge koje nisu u okvirima ove mjere i ciljevima koji se njome žele postići, a što je opisano u obrazloženju rješenja.

		krajnjih korisnika putem drugih tehnologija bi HT-u omogućilo zadržavanje trenutne tržišne snage te u slučaju migracije korisnika na optičku infrastrukturu Pro Pinga i dodatno jačanje pozicije na VHCN tržištu.	
5.	A1 Hrvatska d.o.o.	Iako HAKOM navodi da se ovom mjerom "ne zabranjuje pružanje postojećih usluga niti ne zahtijeva trajno ukidanje postojećih ponuda", smatramo da bi u skladu s regulatornim obvezama koje je odredio HT-u (i Pro Pingu) HAKOM trebao provesti MST provjeru postojećih ponuda Pro Pinga te i nakon prijelaznog razdoblja zabraniti daljnje nuđenje i ugovaranje maloprodajnih ponuda koje ne zadovoljavaju MST. Dodatno, krajnjim korisnicima koji koriste Pro Ping ponude koje eventualno ne prolaze MST provjeru, a istekla im je postojeća ugovorna obveza trebala bi se ponuditi migracija na odgovarajući paket koji zadovoljava MST, dok bi krajnjim korisnicima kojima ugovorna obveza još nije istekla trebalo omogućiti korištenje postojećeg paketa do isteka ugovorne obveze, nakon čega bi i oni trebali prijeći na novi maloprodajni paket koji prolazi MST provjeru.	Ne prihvaća se. Komentar A1 odnosi se na posljedice primjene MST-a u prijelaznom razdoblju te predlaže dodatne mjere koje bi bile relevantne samo u slučaju da se MST primjenjuje tijekom tog razdoblja. Budući da se MST obveza ne primjenjuje u razdoblju do uspostave funkcionalne veleprodajne usluge (vidi odgovor na komentar 3.), predložene dodatne mjere nisu potrebne. Napominjemo da nakon uspostave funkcionalne veleprodajne usluge i isteka prijelaznog razdoblja HT na infrastrukturi Pro Pinga može nuditi samo maloprodajne ponude koje su u skladu sa svim primjenjivim regulatornim obvezama, uključujući obvezu provođenja MST-a.
6.	HT d.d.	Hrvatski Telekom (HT) smatra da su mjere iz točaka II.a i II.b, u dijelu u kojem predviđaju primjenu svih regulatornih obveza HT-a na društvo Pro Ping d.o.o. i na cjelokupnu infrastrukturu društva Pro Ping odmah po zaključenju transakcije, preuranjene te objektivno neprovedive u praksi. Naime, regulatorne obveze koje su HT-u određene na reguliranim područjima tržišta veleprodajnog lokalnog i središnjeg pristupa velikog kapaciteta predstavljaju složen skup međusobno povezanih tehničkih, procesnih, organizacijskih i računovodstvenih obveza čija primjena pretpostavlja prethodnu integraciju mreže, informacijskih sustava, operativnih procesa i regulatornih mehanizama. Takve obveze nije moguće primijeniti automatski niti "danom zaključenja transakcije", već njihova provedba nužno zahtijeva odgovarajuće prijelazno razdoblje. Posebno se to odnosi na: obvezu pružanja reguliranih veleprodajnih usluga na preuzetoj infrastrukturi u skladu s važećim standardnim	Prihvaća se. Svrha mjera iz točaka II.a i II.b je osigurati da se regulatorne obveze koje su već određene HT-u nastave primjenjivati i na infrastrukturu koja će nakon provedbe koncentracije biti pod njegovom kontrolom, odnosno na geografskim jedinicama za koje je u ovom postupku utvrđeno da nakon provedbe koncentracije ne ispunjavaju kriterije za utvrđivanje konkurentnih uvjeta prema važećim analizama tržišta M1/2020 i M3b/2014, osigurati primjenu obveza koje se već primjenjuju na nekonkurentnim područjima (i u odnosu na infrastrukturu HT-a i Pro Pinga). Pritom se ne zahtijeva da sve mjere budu u cijelosti provedene već na sam dan zaključenja transakcije. Naime, mjere se primjenjuju na infrastrukturu Pro Pinga od trenutka kada pojedina infrastruktura odnosno pojedina veleprodajna usluga bude omogućena za pružanje na veleprodajnoj razini. Drugim riječima, primjena regulatornih obveza prati omogućavanje i pružanje odgovarajućih veleprodajnih usluga na predmetnoj infrastrukturi.

	ponudama HT-a. Iako Prijedlog rješenja posebno uređuje uspostavu funkcionalne NBSA usluge, provedba regulatornih obveza ne odnosi se isključivo na navedenu uslugu, već i na ostale regulirane veleprodajne proizvode (npr. Fiber Access) koji se također pružaju pod regulatorno propisanim uvjetima, a trenutno nisu dostupni na infrastrukturi Pro Pinga u funkcionalnom obliku. Za njihovu je primjenu potrebno uspostaviti cjelovit regulatorni okvir koji obuhvaća implementaciju standardnih ponuda HT-a, odgovarajućih B2B procesa i sustava, operativnih rokova realizacije zahtjeva, postupaka otklona smetnji, SLA parametara, propisanih penala za kašnjenje te svih drugih regulatornih pravila i procesa koji osiguravaju pružanje veleprodajnih usluga u skladu s regulatornim obvezama HT-a; obvezu nediskriminacije i primjene načela istovjetnosti ulaznih proizvoda (Equivalence of Input - Eol), koja zahtijeva da veleprodajni korisnici koriste iste procese, iste sustave i iste informacije kojima raspolaže HT-ova maloprodaja; obvezu transparentnosti kroz primjenu postojećih standardnih ponuda HT-a na novu infrastrukturu, što pretpostavlja prethodnu prilagodbu svih operativnih i B2B procesa; obvezu nadzora cijena, troškovnog računovodstva i računovodstvenog razdvajanja, koje zahtijevaju uključivanje preuzete infrastrukture u HT-ove regulatorne modele troškova, računovodstvene evidencije, metodologije raspodjele troškova te regulatorno izvještavanje; obvezu kvartalnog regulatornog KPI izvještavanja, koja pretpostavlja da su svi relevantni operativni podaci prethodno integrirani u HT-ove sustave za praćenje regulatornih pokazatelja. Riječ je o regulatornim obvezama koje funkcioniraju kao jedinstveni regulatorni okvir te ih nije moguće provoditi parcijalno ili samo u odnosu na pojedine dijelove preuzete infrastrukture. Njihova učinkovita primjena pretpostavlja da je cijela preuzeta infrastruktura prethodno integrirana u HT-ove mrežne, operativne, informatičke i regulatorne sustave. Pritom valja naglasiti da HT prije zaključenja transakcije objektivno nije u mogućnosti započeti provedbu navedenih aktivnosti. Do trenutka stjecanja kontrole HT nema mogućnost pristupa mreži, sustavima,	Intencija HAKOM-a nije zahtijevati trenutačnu implementaciju svih regulatornih procesa i proizvoda na infrastrukturi Pro Pinga odmah po zaključenju transakcije, već osigurati da se na predmetnu infrastrukturu primjenjuju iste obveze koje vrijede za HT čim se pojedina veleprodajna usluga omogući. U tom smislu, pristup predviđen prijedlogom rješenja odgovara samoj svrsi prijedloga HT-a. Međutim, radi izbjegavanja dvojbi, HAKOM će izmijeniti izreku točke II.a i II.b. rješenja da to bude nedvojbeno jasno. Nadalje, ističemo kako HT u prijavi namjere koncentracije nije navodio potrebu uspostave, niti integracije FA-PON usluge, već je kao ključni element integracije isticao uspostavu NBSA usluge. Međutim, imajući u vidu navode HT-a o veleprodajnim proizvodima koji nisu bili predmet razmatranja u prijavi namjere koncentracije (npr. FA-PON usluga), a također ne mogu biti funkcionalno dostupni odmah po zaključenju transakcije, izreka i obrazloženje rješenja nadopunit će se na način da obuhvaćaju i ostale regulirane veleprodajne proizvode (npr. FA-PON uslugu) koji se također pružaju pod reguliranim uvjetima, a trenutno nisu dostupni na infrastrukturi Pro Pinga u funkcionalnom obliku.
--	---	--

	operativnim podacima niti internim procesima društva Pro Ping u opsegu potrebnom za provedbu regulatorne integracije. Slijedom toga, priprema za ispunjenje regulatornih obveza može započeti tek nakon zaključenja transakcije, odnosno nakon što HT stekne mogućnost upravljanja preuzetom infrastrukturom. Navedeno proizlazi i iz samog Prijedloga rješenja. HAKOM je u točki II.c izreke prihvatio da je za uspostavu funkcionalne NBSA usluge na infrastrukturi društva Pro Ping potreban prijelazni rok od najviše devet mjeseci od zaključenja transakcije. U obrazloženju rješenja HAKOM izričito navodi da je taj rok potreban zbog integracije mreže, inventory baze, aktivne mrežne opreme, IT sustava i operativnih procesa te prihvaća HT-ovu procjenu potrebnog vremena za provedbu tih aktivnosti. Međutim, upravo su te iste aktivnosti preduvjet za izvršavanje i svih ostalih regulatornih obveza iz točaka II.a i II.b. Drugim riječima, nije moguće uspostaviti regulatorno usklađeno pružanje veleprodajnih usluga, primijeniti načelo EoI, provoditi regulatorno računovodstvo, računovodstveno razdvajanje, KPI izvještavanje i ostale regulatorne obveze prije nego što je provedena ista ona integracija mreže i sustava za koju HAKOM u točki II.c već priznaje da zahtijeva prijelazno razdoblje od devet mjeseci. Stoga nije logično niti regulatorno dosljedno da Prijedlog rješenja s jedne strane priznaje potrebu devetomjesečnog razdoblja za integraciju infrastrukture i uspostavu funkcionalne NBSA usluge, dok istodobno u točkama II.a i II.b predviđa neposrednu primjenu svih regulatornih obveza već od dana zaključenja transakcije. Takvo rješenje u praksi stvara obvezu čije izvršenje objektivno nije moguće. Iz navedenih razloga HT smatra da se regulatorne obveze iz točaka II.a i II.b ne mogu primjenjivati prije isteka prijelaznog razdoblja potrebnog za potpunu integraciju preuzete infrastrukture u HT-ove mrežne, operativne i regulatorne sustave. Budući da je HAKOM u točki II.c Prijedloga rješenja već prihvatio da je za provedbu te integracije potrebno devet mjeseci od zaključenja transakcije, isti vremenski okvir	
--	---	--

		predstavlja nužan preduvjet i za punu implementaciju regulatornih obveza iz točaka II.a i II.b. Time bi se osigurala regulatorna dosljednost, pravna sigurnost i provedivost izrečenih mjera te izbjeglo određivanje obveza koje zbog objektivnih tehničkih, procesnih i organizacijskih razloga nije moguće izvršavati prije završetka integracije. Slijedom navedenoga, HT predlaže da se tekst točaka II.a i II.b dopuni završnom rečenicom koja glasi: <i>"Obveze iz ove točke primjenjuju se i na društvo Pro Ping d.o.o. i preuzetu infrastrukturu istekom devet (9) mjeseci nakon zaključenja transakcije, odnosno preuzimanja poslovnog udjela od strane Hrvatskog Telekom d.d."</i>	
7.	PRO PING d.o.o. (putem opunomoćenika OD WAHL & partneri d.o.o.)	Podnositelj smatra da pojedine mjere, uvjeti i rokovi određeni točkom II. izreke Prijedloga rješenja nisu razmjerni utvrđenim - pretežno hipotetskim, a ne dokazanim - rizicima, da dijelom prelaze granice ovlasti koje HAKOM-u pripadaju u posebnom postupku iz članka 116. ZEK-a, te da su, u dijelu u kojem se odnose na razdoblje prije zaključenja transakcije, praktično neprovedivi, a u određenom smislu i pravno kontradiktorni s obvezama koje Sudionicima koncentracije nalaže Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja (Narodne novine, 79/09, 80/13, 41/21, 153/23; dalje: „ZZTN”). Podnositelj ovim očitovanjem od HAKOM-a zahtijeva sljedeće izmjene Prijedloga rješenja: (a) da se u obrazloženju izrijeком potvrdi pro-konkurentska i strukturno pozitivna narav predmetne koncentracije; (b) da se odredi rok u točkama II.a i II.b u kojem mjere moraju biti provedene tj. uspostavljeni mehanizmi naloženi od strane HAKOM-a, i to da se primjenjuje rok od najmanje devet (9) mjeseci od dana zaključenja transakcije, uz uspostavu mehanizma objektivno opravdanog produljenja tog roka; (c) da se izrijeком odredi kako sve obveze iz točaka II.a, II.b, II.c i II.e izreke počinju teći od dana prijenosa kontrole; (d) da se preispita materijalna i postupovna osnova mjera iz točaka II.a i II.b, sukladno primjedbama iznesenima u ovom očitovanju;	Uvodno, HAKOM ističe kako ne smatra osnovanima navode Pro Pinga da su mjere, uvjeti i rokovi određeni točkom II. izreke prijedloga rješenja nerazmjerni utvrđenim rizicima, da prelaze ovlasti koje HAKOM ima u postupku iz članka 116. ZEK-a ili da su pravno i praktično neprovedivi. HAKOM je tijekom postupka utvrdio i detaljno obrazložio da predmetna koncentracija dovodi do uklanjanja postojeće infrastrukturne alternative, preuzimanja kontrole nad predmetnom infrastrukturom i pripadajućom korisničkom bazom te stvara rizik od ograničavanja tržišnog natjecanja i zatvaranja tržišta na pojedinim geografskim područjima. Upravo u svrhu sprječavanja takvih učinaka i zaštite regulatornih ciljeva propisanih ZEK-om određene su razmjerne mjere. HAKOM pritom naglašava da načelo razmjernosti ne zahtijeva od regulatornog tijela odabir najmanje opterećujuće mjere za sudionike koncentracije, već određivanje mjera koje su razmjerne i opravdane utvrđenim negativnim učincima koncentracije. U konkretnom slučaju određene mjere vremenski su ograničene, podložne regulatornom nadzoru i usmjerene na očuvanje mogućnosti pristupa alternativnih operatora te zaštiti krajnjih korisnika, zbog čega ih HAKOM ne smatra nerazmjernima. Zaključno, HAKOM ističe da je svrha članka 116. ZEK-a upravo omogućiti preventivnu regulatornu intervenciju u situacijama kada koncentracija stvara razuman i objektivan rizik za tržišno natjecanje i ostvarenje regulatornih ciljeva, kako bi se spriječili mogući štetni učinci na tržištu prije njihova nastanka.

		(e) da se mjera iz točke II.e izmijeni na način da se otkloni njezin retroaktivni učinak te da se prilagodi stvarnim mogućnostima postupanja dvaju odvojenih, pravno i gospodarski samostalnih poduzetnika prije zaključenja transakcije.	Neovisno o navedenom, HAKOM se u nastavku očituje na svaki pojedini komentar te daje detaljno obrazloženje razloga zbog kojih pojedine primjedbe prihvaća ili ne prihvaća.
8.	PRO PING d.o.o. (putem opunomoćenika OD WAHL & partneri d.o.o.)	Predmetna transakcija pozitivno utječe na sva četiri regulatorna cilja iz čl. 7. st. 4. ZEK-a HT je jedini operator (ili barem operator s najviše mogućnosti) koji na nacionalnoj razini raspolaže kapitalom, know-how-om i operativnim kapacitetima da Pro-Pingovu FTTH infrastrukturu, izgrađenu prvenstveno na ruralnim i rijetko naseljenim područjima, dovede do pune komercijalne iskoristivosti kroz vlastitu utilizaciju, kao i veleprodajno otvaranje drugim operatorima (NBSA), čime se broj korisnika te potencijalnih davatelja maloprodajnih usluga na tim područjima objektivno povećava, a ne smanjuje. HAKOM u obrazloženju Prijedloga rješenja sam utvrđuje da Pro-Ping „trenutačno nema uspostavljen funkcionalan sustav za pružanje veleprodajnih usluga drugim operatorima” - odnosno, status quo bez transakcije bio bi za tržišno natjecanje lošiji od stanja nakon transakcije uz uvjetovanu NBSA obvezu. Ovaj nalaz sam po sebi govori u prilog odobrenju transakcije bez nepotrebno strogih dodatnih uvjeta. Counterfactual analiza (analiza suprotnih činjenica) govori: bez transakcije manje je zadovoljenih regulatornih ciljeva, a manji je i opće ekonomsko blagostanje, tj. korisnički benefiti bez transakcije su manji. Sama okolnost da na hrvatskom tržištu uopće postoje subjekti poput Pro-Pinga - manji, samostalni, alternativni operatori koji su uspjeli izgraditi FTTH infrastrukturu obuhvata oko 30 korisničkih jedinica unatoč postojanju drugih većih paneuropskih operatora - sama je po sebi dokaz da je dosadašnji hrvatski regulatorni okvir uspješno omogućio infrastrukturni ulazak i opstanak alternativnih operatora na tržištu. Da regulacija nije bila djelotvorna, takvi operatori se ili ne bi niti pojavili, ili bi propali znatno prije nego što bi dosegli veličinu i tržišnu vrijednost koja ih čini atraktivnom metom preuzimanja.	Ne prihvaća se. Zadaća HAKOM-a u postupku iz članka 116. ZEK-a nije potvrđivati ili osporavati poslovne procjene sudionika koncentracije, već ocijeniti učinke koncentracije na tržišno natjecanje i ostvarivanje regulatornih ciljeva iz članka 7. stavka 4. ZEK-a na tržištima za koja je nadležan. Pri tome HAKOM svoju ocjenu temelji na raspoloživim činjenicama, podacima i tržišnim pokazateljima, uključujući podatke o tržišnim udjelima, količini infrastrukture, postojećim regulatornim obvezama i rezultatima provedenih analiza tržišta. Istodobno, postupak ocjene koncentracije podrazumijeva procjenu budućih učinaka koncentracije te nije moguće očekivati da svi potencijalni učinci budu unaprijed dokazani ili kvantificirani s potpunom sigurnošću. Slijedom navedenog, pojedini zaključci nužno se temelje na procjeni vjerojatnih tržišnih kretanja i mogućih posljedica koncentracije. Takva procjena ne predstavlja oslanjanje na hipotetske scenarije, već sastavni dio ocjene koja ima za cilj spriječiti nastanak mogućih negativnih učinaka na tržišno natjecanje prije nego što se oni u stvarnosti i dogode. Upravo zbog toga HAKOM, uz postojeće činjenice i pokazatelje, mora uzeti u obzir i rizike koji mogu nastati kao posljedica promjene strukture tržišta. HAKOM je stoga sve relevantne okolnosti konkretnog slučaja ocijenio u okviru ovlasti propisanih ZEK-om, pri čemu je u obrazloženju Rješenja detaljno obrazložio činjenice, podatke i razloge na kojima se pojedini zaključci temelje. Nadalje, mjere određene Rješenjem ne predstavljaju određivanje SMP statusa niti zaobilaženje postupka analize tržišta. Riječ je o posebnim mjerama koje HAKOM donosi temeljem članka 116. ZEK-a radi otklanjanja ili ublažavanja negativnih učinaka koji proizlaze iz predmetne koncentracije. Stoga se ne radi o zamjeni za postupak analize tržišta, već o primjeni zasebnog zakonskog

	Prodaja Pro-Pinga HT-u ne predstavlja poraz tržišnog natjecanja, nego njegov uspjeh: riječ je o uobičajenom, tržišno standardnom „exit” mehanizmu kroz koji vlasnici manjeg poduzetnika realiziraju vrijednost stvorenu izgradnjom infrastrukture, dok se sama infrastruktura - umjesto da propadne ili stagnira - integrira u veći sustav koji joj jedini može osigurati daljnji razvoj i, što je ovdje ključno, veleprodajno otvaranje tržištu. Regulatorni sustav koji bi ovakve transakcije sustavno otežavao ili predugo blokirao formalnim postupcima šalje pogrešan signal budućim malim operatorima - da ulaganje u infrastrukturu na rubnim, ekonomski manje atraktivnim područjima nosi rizik zarobljenosti bez mogućnosti urednog izlaska, što bi dugoročno obeshrabrilo upravo onu vrstu infrastrukturnih ulaganja koju HAKOM želi poticati sukladno čl. 7. st. 4. t. c) ZEK-a. Podnositelj ističe da HAKOM u obrazloženju Prijedloga rješenja u više navrata koristi formulacije poput „opravdana bojazan”, „mogućnost dodatnog učvršćivanja tržišne pozicije” i „postoji mogućnost prijenosa” odnosno oslanja se na hipotetske, tzv. precautionary scenarije, a ne na dokazane i kvantificirane učinke. To osobito vrijedi za mjere iz točaka II.a i II.b. Sukladno navedenoj sudskoj praksi, standard koji opravdava uvođenje dalekosežnih regulatornih obveza - poput onih iz točaka II.a i II.b, koje po sadržaju odgovaraju punom setu obveza koje se inače određuju operatoru sa značajnom tržišnom snagom - mora biti razmjerno viši od pukog utvrđenja da se „ne mogu istodobno zadovoljiti sva tri kriterija” prema analizama tržišta koje uopće nisu bile koncipirane kao alat za ocjenu koncentracija (v. poglavlje 5. ovog očitovanja). Dakle, drugačije rečeno – ne postoji zapreka da se koncentracija odobri pa da se naknadno provede odgovarajuća analiza tržišta (ex post) te utvrdi postoji li potreba za regulatornom intervencijom. <i>Prijedlog izmjeneb točke II.a i II.b:</i>	instrumenta za ostvarenje drukčije regulatorne svrhe. Da zakonodavac nije želio omogućiti izricanje specifičnih obveza u postupku koncentracije, ne bi propisao ovlast HAKOM-a za navedeno. HAKOM također ne prihvaća prijedlog da se koncentracija odobri pa da se naknadno provede odgovarajuća analiza tržišta (ex post) te utvrdi postoji li potreba za regulatornom intervencijom. Svrha postupka iz članka 116. ZEK-a upravo je omogućiti pravodobno djelovanje prije nastupa mogućih štetnih učinaka na tržištu, a ne tek nakon što se tržišna struktura promijeni provedbom koncentracije. Nadalje, vezano uz prijedlog izmjene točke II.a i II.b, HAKOM će iste izmijeniti na način i iz razloga navedenih u odgovorima na komentar 6.
--	--	--

	<i>Dodati završnu rečenicu: "Obveze iz ove točke primjenjuju se i na društvo Pro-Ping d.o.o. istekom devet (9) mjeseci nakon zaključenja transakcije, odnosno preuzimanja poslovnog udjela od strane Hrvatskog Telekom d.d." Dodati završnu rečenicu: "HAKOM će status geografskih jedinica iz Privitka 1 preispitati u okviru sljedeće redovne revizije analiza tržišta M1/2020 i M3b/2014."</i> MJERE II.A I II.B - MATERIJALNA I POSTUPOVNA OSNOVA SMP status i odgovarajuće regulatorne obveze (pristup, nediskriminacija, transparentnost, nadzor cijena, računovodstveno razdvajanje) formalno se određuju kroz poseban postupak analize mjerodavnog tržišta iz čl. 100.-102. ZEK-a, uz vlastito javno savjetovanje, ex-ante ekonomsku analizu tržišta i, gdje je primjenjivo, notifikaciju BEREC-u i Europskoj komisiji. Mjere iz t. II.a i II.b Prijedloga rješenja, sadržajno, proširuju istovjetne obveze na 15 dodatnih geografskih jedinica kroz postupak ocjene koncentracije, zaobilazeći time redovni analitički postupak i njegove postupovne zaštitne mehanizme. Štoviše, u oligopolnom tržištu za očekivati je da će drugi operatori A1 prvenstveno, morati pojačati ulaganja u navedena područja – što su do sada izbjegavali. Preuzimanje kontrole nad Pro-Pingom upravo treba gledati kao investiciju u tehnologiju na koju u oligopolnoj strukturi drugi trebaju dati odgovor (investicijski i tehnološki), a ne se pouzdavati u administrativne „dobitke“. Kriteriji „tri mjerila“ iz analiza M1/2020 i M3b/2014 razvijeni su za potrebe redovite periodičke revizije tržišta, s unaprijed definiranim intervalom revizije. Njihova mehanička primjena na trenutak zaključenja pojedinačne, iznimno male koncentracije - umjesto čekanja sljedeće redovne revizije tržišta, u okviru koje bi se popis geografskih jedinica ionako ažurirao - rezultira time da datum transakcije, a ne datum analize tržišta, postaje okidač za regulatornu intervenciju ekvivalentnu određivanju značajne tržišne snage. To je, po ocjeni Podnositelja, izvan izvorne svrhe tih analiza.	
--	---	--

		Podnositelj stoga predlaže da se mjere iz t. II.a i II.b, ako se u cijelosti ili djelomično zadrže, izrijekom označe kao privremene, uz obvezu HAKOM-a da status predmetnih 15 geografskih jedinica preispita u sljedećoj redovnoj reviziji analiza M1/2020 i M3b/2014, umjesto da se tretiraju kao trajna i konačna promjena regulatornog statusa tih područja.	
9.	PRO PING d.o.o. (putem opunomoćenika OD WAHL & partneri d.o.o.)	NEMOGUĆNOST TRENUTAČNE I RETROAKTIVNE PROVEDBE MJERA - OGRANIČENJA IZ ČLANKA 8. ZZTN-A Podnositelj posebno upozorava HAKOM na okolnost koja u obrazloženju Prijedloga rješenja nije uzeta u obzir, a koja mjere iz točaka II.a, II.b i osobito II.e čini praktično neprovedivima, a djelomično i pravno spornima s aspekta prava tržišnog natjecanja. Do dana zaključenja transakcije, odnosno do dana stjecanja kontrole HT-a nad Pro-Pingom (prijenosa poslovnog udjela i implementacije transakcije), HT i Pro-Ping ostaju dva odvojena, pravno i gospodarski samostalna poduzetnika koji ne čine jedinstveni gospodarski subjekt (single economic entity) u smislu prava tržišnog natjecanja. Do tog trenutka između njih ne postoji odnos kontrole niti jedinstveno vođenje poslovne politike. Niti ne smije postojati. Naime, upravo zbog toga, sukladno članku 8. ZZTN-a te odgovarajućim standardima prava Europske unije o zabranjenim sporazumima, HT i Pro-Ping ne smiju - prije zaključenja transakcije i ishođenja svih potrebnih odobrenja - usklađivati svoje tržišno ponašanje, razmjenjivati komercijalno osjetljive informacije izvan uobičajenog opsega postupka dubinske analize (due diligence), niti HT smije ostvarivati odlučujući utjecaj na poslovnu politiku Pro-Pinga. Takvo postupanje predstavlja zabranjeno usklađeno djelovanje, u europskoj praksi poznato kao „gun jumping”. Mjere određene u točkama II.a, II.b i II.e Prijedloga rješenja, onako kako su formulirane, od HT-a i Pro-Pinga zahtijevaju upravo suprotno - da HT već „danom preuzimanja poslovnog udjela”, odnosno prema mjeri II.e i	Ne prihvaća se. HAKOM ne prihvaća navode Pro Pinga da su mjere iz točaka II.a, II.b i II.e retroaktivne, pravno sporne ili neprovedive zbog ograničenja koja proizlaze iz propisa o zaštiti tržišnog natjecanja. Prije svega, predmetne mjere ne proizvode retroaktivne učinke. Mjere određene ovim rješenjem primjenjuju se od trenutka utvrđenog izrekom rješenja, odnosno od dana donošenja rješenja ili od trenutka uspostave funkcionalnih veleprodajnih usluga na infrastrukturi Pro Pinga, ovisno o pojedinoj mjeri. Upućivanje na ranije datume služi isključivo kao referentna osnova za utvrđivanje postojećeg stanja ili opsega pojedine mjere te ne predstavlja početak njezine primjene. Slijedom navedenoga, neosnovani su i navodi da bi provedba predmetnih mjera bila protivna propisima o zaštiti tržišnog natjecanja. HAKOM ne zahtijeva od sudionika koncentracije poduzimanje radnji koje bi bile protivne tim propisima niti nalaže usklađivanje tržišnog ponašanja prije koncentracije. Mjere su određene imajući u vidu činjenicu da društva do zaključenja transakcije ostaju zasebni gospodarski subjekti te se njihovo izvršavanje tumači i primjenjuje u skladu s važećim propisima. Nadalje, mjere određene rješenjem nisu suprotne članku 8. ZZTN-a. Naime, članak 8. ZZTN-a zabranjuje sporazume, odluke udruženja poduzetnika i usklađeno djelovanje koje proizlazi iz autonomne volje poduzetnika. Nasuprot tome, predmetne mjere predstavljaju regulatorne mjere koje je odredilo nadležno javnopravno tijelo u okviru svojih zakonskih ovlasti. Poduzetnici nisu slobodni odlučiti hoće li ih prihvatiti niti su ih zajednički ugovorili, već su ih dužni izvršiti na temelju upravnog akta. Stoga samo izvršavanje mjera određenih ovim

	prije toga (od dana zaprimanja potpune prijave, tj. 30. travnja 2026.), primjenjuje jedinstvenu poslovnu politiku prema oba društva (bilo i pouzdajući se u prethodne poslovne poteze mete preuzimanja) te preko Pro-Pinga provodi obveze koje su inače određene HT-u. Takva usklađenost ponašanja koja se očekuje dispozitivom Prijedloga rješenja npr. usklađivanjem računovodstvenih politika, tehničkih mjera i sl. - prije zaključenja ili istodobno s njome (ali je očigledno pripreme mjere potrebno napraviti već sada) nije samo praktično zahtjevna, nego bi - kad bi se stvarno provodilo prije nego što HT stekne pravnu i stvarnu kontrolu nad Pro-Pingom - moglo predstavljati upravo onaj oblik nedopuštenog usklađenog djelovanja koji članak 8. ZZTN-a zabranjuje. Ovime se otvara svojevrsna regulatorna proturječnost: mjera koju u dobroj vjeri određuje HAKOM radi zaštite tržišnog natjecanja, u dijelu u kojem zahtijeva postupanje prije zaključenja transakcije, zapravo zahtijeva ponašanje koje pravo tržišnog natjecanja inače sankcionira. Dodatno, i nakon zaključenja transakcije, integracija HT-a i Pro-Pinga zahtijeva stvarno vrijeme provedbe koje nije moguće svesti na „dan preuzimanja”. HT i Pro-Ping trenutačno posluju na potpuno odvojenim informatičkim sustavima - odvojenim CRM i billing sustavima, odvojenim OSS/BSS platformama za upravljanje mrežom, odvojenim računovodstvenim sustavima i različitim računovodstvenim politikama, uključujući različite kontne planove, politike amortizacije mrežne imovine i metodologije alokacije troškova. Budući da do zaključenja transakcije Pro Ping i HT nisu smjeli - niti su mogli, sukladno članku 8. ZZTN-a - unaprijed usklađivati te sustave i politike, jer bi to samo po sebi predstavljalo nedopušteno usklađivanje ponašanja dvaju neovisnih poduzetnika prije odobrenja koncentracije, harmonizacija tih sustava nužno počinje tek (minimalno) nakon zaključenja (a u stvarnosti mjesecima nakon zaključenja), a ne prije njega. Zahtjev da se određene regulatorne obveze – primjerice obveza pružanja FA usluge pod reguliranim uvjetima (uključujući procese i B2B pristup), obveza primjenjivati obvezu istovjetnosti ulaznih proizvoda, obveza računovodstvenog razdvajanja ili obveza kvartalnog KPI	rješenjem ne predstavlja sporazum niti usklađeno djelovanje u smislu članka 8. ZZTN-a. U odnosu na navode o nejasnoći rokova primjene, HAKOM ističe kako je, uzimajući u obzir komentare zaprimljene tijekom javnog savjetovanja, izmijenio izreku rješenja kako bi trenutak nastupa pojedinih mjera i rokovi njihove provedbe bili jasni, precizni i nedvojbeni (vidi odgovor na komentar 6). Što se tiče mjere iz točke II.e, HAKOM je njezinu svrhu, opseg i način primjene dodatno pojasnio u obrazloženju rješenja te u ovim odgovorima na komentare (vidi odgovor na komentar 11.). Navedena mjera određena je radi očuvanja postojećih tržišnih uvjeta tijekom razdoblja u kojem funkcionalne veleprodajne usluge još nisu dostupne alternativnim operatorima te ne predstavlja retroaktivnu obvezu niti zahtijeva postupanje protivno pravilima tržišnog natjecanja. Slijedom navedenoga, HAKOM smatra da predmetne mjere nisu ni pravno ni tehnički neprovedive te da su njihovi rokovi i uvjeti primjene određeni na način koji osigurava pravnu sigurnost, provedivost i ostvarenje ciljeva zbog kojih su mjere određene.
--	---	--

		izvještavanja - provode „danom preuzimanja” stoga zanemaruje stvarnost da HT do tog dana, a ni neposredno nakon njega, nema uspostavljen tehnički i sustavni okvir da Pro-Pingovu infrastrukturu, procese i korisničku bazu odmah podvrgne vlastitim regulatornim sustavima izvještavanja i obračuna. Ovo ne predstavlja izgovor za izbjegavanje obveza, nego objektivnu, tehnički i pravno utemeljenu činjenicu koju predloženi rok mora uzeti u obzir. Time se Prijedlog rješenja po ZUP-u pretvara u neizvršivu obvezu.	
10.	PRO PING d.o.o. (putem opunomoćenika OD WAHL & partneri d.o.o.)	ROKOVI - POTREBA REALNOG I PROVEDIVOG ROKA <i>Točka II.c:</i> <i>Dodati rečenicu: "Na obrazloženi zahtjev Hrvatskog Telekom d.d. podnesen prije isteka roka iz ove točke, HAKOM može, uz dokazane objektivne razloge, odobriti razmjerno produljenje roka."</i> HT je u prijavi doista naveo procjenu prijelaznog razdoblja od devet mjeseci, no ta je procjena bila okvirna te - u svjetlu razloga iznesenih u prethodnom poglavlju, izriekom se ističe - nije do kraja uzimala u obzir puni opseg operativnih koraka koji su nužni, uključujući: (i) razdoblje potrebno za zaključenje same transakcije nakon donošenja pravomoćnog rješenja HAKOM-a (ispunjenje odgovornih uvjeta - conditions precedent); (ii) inventarizaciju i validaciju cjelokupne mrežne i korisničke baze Pro-Pinga, koja se, sukladno poglavlju 6. ovog očitovanja, može provesti tek u mjesecima koji slijede nakon zaključenja; (iii) prilagodbu aktivnog sloja mreže; (iv) integraciju IT sustava (CRM, billing, OSS/BSS); (v) usklađivanje računovodstvenih politika i kontnih planova; te (vi) provedbu obveza savjetovanja s radničkim vijećem i drugim tijelima sukladno radnom zakonodavstvu. Nadalje, imajući u vidu prirodu integracijskih projekata ove vrste, u kojima se, unatoč najboljim naporima, mogu pojaviti objektivne i neskrivljene okolnosti izvan kontrole Sudionika koncentracije - kašnjenje isporuke opreme od strane trećih dobavljača, tehnički problemi pri migraciji podataka - Podnositelj predlaže da HAKOM u izreku unese mehanizam prema kojem HT može, uz obrazloženi zahtjev	Ne prihvaća se. Prilikom određivanja roka u točki II.c. HAKOM je uzeo u obzir rok koji je HT predložio u prijavi namjere i dodatno obrazložio dopisom od 27. svibnja 2026., pri čemu je ocijenjeno da je takav rok razmjeran i dostatan za provedbu potrebnih aktivnosti (vidi odgovor na komentar 1.) Nadalje, podnositelj u komentarima nije dostavio dokaze iz kojih bi proizlazilo da tako određeni rok objektivno nije moguće ostvariti niti je dokazao potrebu za unaprijed predviđenim mehanizmom njegova produljenja. Stoga HAKOM smatra da nema osnove za propisivanje posebnog mehanizma produljenja roka u izreci ovoga rješenja. Eventualne okolnosti koje bi nakon donošenja rješenja mogle biti od utjecaja na izvršenje njegovih obveza mogu se ocjenjivati isključivo u okviru zakonom propisanih postupaka i ovlasti HAKOM-a.

		podnesen prije isteka roka, zatražiti razmjerno produljenje roka iz točke II.c, o kojem HAKOM odlučuje u kraćem, ubrzanom postupku. Takav je mehanizam uobičajen u praksi određivanja rokova provedbe strukturnih i bihevioralnih mjera u postupcima kontrole koncentracija na razini Europske unije, gdje Komisijina Obavijest o korektivnim mjerama polazi od načela da rok provedbe mora odgovarati stvarnoj složenosti mjere, uz mogućnost prilagodbe kada to opravdavaju objektivne okolnosti. Nema razloga da se u ovom postupku, koji se odnosi na integraciju informatički i računovodstveno potpuno odvojenih sustava, primijeni stroži standard od onog koji vrijedi u usporedivim postupcima na razini Unije.	
11.	PRO PING d.o.o. (putem opunomoćenika OD WAHL & partneri d.o.o.)	MJERA II.E - RETROAKTIVNOST I NEMOGUĆNOST PROVEDBE PRIJE ZAKLJUČENJA <i>Točka II.e:</i> <i>Riječi "od dana donošenja ovoga rješenja" zamijeniti riječima "od dana zaključenja transakcije (prijenosa kontrole)".</i> Mjera iz točke II.e izreke Prijedloga rješenja posebno je problematična jer se, prema njezinu tekstu, primjenjuje „od dana donošenja ovoga rješenja”, dok se ograničenje odnosi na pakete „važeće na dan zaprimanja potpune prijave namjere preuzimanja”, tj. na stanje od 30. travnja 2026. - dakle na razdoblje koje prethodi ne samo zaključenju transakcije, nego i samom donošenju konačnog rješenja HAKOM-a. Kako je obrazloženo u poglavlju 6. ovog očitovanja, HT do dana zaključenja transakcije nema, niti smije imati, ikakav oblik kontrole ili odlučujućeg utjecaja na poslovnu politiku Pro-Pinga. Pro-Ping do tog trenutka ostaje samostalno vođeno društvo, s vlastitom upravom i vlastitim fiducijarnim obvezama prema svojim članovima (imateljima udjela), zaposlenicima, vjerovnicima i korisnicima. Mjera koja nalaže „HT-u i Pro-Pingu” da zajednički, od unaprijed određenog datuma, zamrznu Pro-Pingovu komercijalnu ponudu u praksi zahtijeva da HT provodi nadzor i usklađivanje ponašanja Pro-	<u>Djelomično se prihvaća.</u> Pro Ping pogrešno tumači sadržaj i svhu predmetne mjere. Kako je već obrazloženo u odgovoru na prethodne komentare, mjera iz točke II.e ne proizvodi retroaktivne učinke niti je protivna propisima o zaštiti tržišnog natjecanja. Upućivanje na pakete i cjenik važeći na dan zaprimanja potpune prijave namjere preuzimanja, odnosno 30. travnja 2026., služi isključivo određivanju referentnog stanja na temelju kojeg se utvrđuje opseg obveze i mjeri eventualna promjena maloprodajne ponude. Navedeni datum stoga ne predstavlja datum početka primjene mjere niti mjeri daje retroaktivni učinak. Međutim, uzimajući u obzir komentar Pro Pinga, HAKOM će izmijeniti točku II.e na način da se opseg obveze i ocjena eventualnih promjena maloprodajne ponude definira u odnosu na dan donošenja ovog rješenja. Upućivanje na cjenik važeći na dan donošenja ovog rješenja osigurava da svi elementi mjere budu vezani uz jedinstven i objektivno utvrdljiv regulatorni okvir u trenutku njezina određivanja. Navedeno ne predstavlja retroaktivnu primjenu mjere niti joj daje retroaktivni učinak. Ova mjera je određena radi očuvanja postojećih tržišnih uvjeta u razdoblju u kojem funkcionalna veleprodajna usluga na infrastrukturi Pro Pinga još nije dostupna alternativnim operatorima. HAKOM je pritom uzeo u obzir navode HT-a prema kojima funkcionalna NBSA usluga na infrastrukturi Pro Pinga neće biti dostupna odmah nakon provedbe transakcije, već tek po dovršetku integracijskih aktivnosti. U takvim okolnostima alternativni operatori nemaju na raspolaganju odgovarajuću veleprodajnu uslugu koja bi im omogućila učinkovitu replikaciju

		Pinga prije nego što je za to stekao ikakvu pravnu osnovu - što je, ponovno, upravo onaj oblik postupanja koji je predmetom zabrane iz članka 8. ZZTN-a. Dodatno, mjera u praksi zahtijeva da Pro-Ping - društvo koje do zaključenja transakcije ostaje neovisno i samo snosi rizik vlastitog poslovanja - obustavi uobičajeno poslovanje (uvođenje novih paketa, sklapanje novih ugovora s ugovornom obvezom) tijekom razdoblja čije trajanje uopće nije unaprijed poznato, jer ovisi o datumu zaključenja transakcije koje je uvjetovano ishodom ovog i eventualnih drugih regulatornih postupaka. Takvo zamrzavanje, protegnuto na neodređeno i potencijalno dugo razdoblje prije zaključenja, može ozbiljno štetiti samom Pro-Pingu i njegovim postojećim korisnicima, koji gube pristup unaprijeđenim ili moguće ekonomski povoljnijim ponudama u razdoblju u kojem transakcija još ni ne mora biti izvjesna. Podnositelj stoga predlaže da se mjera iz točke II.e izreke izmijeni na sljedeći način: (i) da razdoblje primjene mjere počne teći tek od dana zaključenja transakcije, a ne od dana zaprimanja prijave ili donošenja rješenja; te (ii) da se za razdoblje prije zaključenja transakcije, umjesto obvezujuće mjere, u obrazloženje unese tek očekivanje uzdržanosti od agresivnih komercijalnih aktivnosti, koje Sudionici koncentracije mogu, ali ne moraju, provoditi u okviru vlastite autonomne poslovne odluke, sukladno vlastitoj procjeni rizika i bez kršenja pravila o zabranjenom usklađenom djelovanju.	maloprodajnih ponuda HT-a na preuzetoj infrastrukturi. Posljedično, postoji rizik da HT, koristeći preuzetu infrastrukturu i preuzetu korisničku bazu, dodatno ojača svoju tržišnu poziciju na maloprodajnom tržištu, čime bi se mogli dodatno učvrstiti učinci predmetne koncentracije na tržišno natjecanje. Stoga je bilo potrebno odrediti mjeru koja će do uspostave funkcionalne veleprodajne usluge očuvati tržišne uvjete kakvi su postojali u trenutku pokretanja postupka ocjene koncentracije. HAKOM ne prihvaća navod da bi predmetna mjera predstavljala obvezu upravljanja poslovnim politikom Pro Pinga prije zaključenja transakcije. Mjera ne uređuje poslovne odnose između sudionika koncentracije niti mijenja pravni položaj Pro Pinga prije zaključenja transakcije, već određuje uvjete koje su sudionici koncentracije dužni poštovati radi otklanjanja utvrđenih negativnih učinaka koncentracije na tržišno natjecanje. Slijedom navedenoga, HAKOM smatra da je predmetna mjera primjerena, nužna i razmjerna cilju očuvanja djelotvornog tržišnog natjecanja tijekom prijelaznog razdoblja do uspostave funkcionalne veleprodajne usluge te nema osnove za njezinu izmjenu na način kako to predlaže Pro Ping.
12.	PRO PING d.o.o. (putem opunomoćenika OD WAHL & partneri d.o.o.)	IZVJEŠTAJNA OBVEZA (MJERA II.D) Točka II.d: Riječi "svaka tri mjeseca počevši od dana preuzimanja" zamijeniti riječima "svaka tri mjeseca počevši tri mjeseca nakon dana preuzimanja". Podnositelj ne osporava svrhovitost redovitog izvještavanja HAKOM-a o tijeku integracije, ali predlaže da se, imajući u vidu produljeni rok predložen u poglavlju 7. ovog očitovanja, učestalost izvještavanja	Djelomično se prihvaća. Namjera mjere II.d od početka je bila da prvo izvješće o tijeku integracije bude dostavljeno po protekom roka od tri mjeseca od zaključenja transakcije, kako bi sadržavalo relevantne informacije o provedenim aktivnostima. Radi izbjegavanja dvojbi oko tumačenja mjere, HAKOM će navedeno dodatno pojasniti u obrazloženju rješenja.

		prilagodi na način da prvo izvješće bude podneseno tek nakon proteka razumnog početnog razdoblja od zaključenja transakcije (primjerice tri mjeseca), kako bi izvješća imala stvaran informativni sadržaj, umjesto da bilježe tek to da integracija još nije ni započela zbog ograničenja iz članka 8. ZZTN-a opisanih u poglavlju 6. ovog očitovanja.	
13.	PRO PING d.o.o. (putem opunomoćenika OD WAHL & partneri d.o.o.)	CJELOKUPNA OCJENA RAZMJERNOSTI PAKETA MJERA Sagledane u cjelini, mjere iz t. II. izreke Prijedloga rješenja idu znatno dalje od onoga što je nužno za otklanjanje rizika koje je HAKOM identificirao, a koji se - kako je obrazloženo u poglavlju 4. ovog očitovanja - u pretežnom dijelu temelje na pretpostavkama, a ne na dokazanim učincima. Mjere iz t. II.a, II.b, II.c i II.d, uz izmjene predložene u ovom očitovanju, po ocjeni Podnositelja su prekomjerne, svakako su u potpunosti dostatne za zaštitu tržišnog natjecanja i interesa krajnjih korisnika u prijelaznom razdoblju – ako se primjeni razuman rok implementacije (od najviše devet mjeseci), bez potrebe za proširenjem SMP-ekvivalentnih obveza (t. II.a i II.b) i bez potrebe za retroaktivnim zamrzavanjem komercijalne ponude (t. II.e) prije nego što HT uopće stekne kontrolu nad Pro-Pingom. Podnositelj dodatno napominje da obrazloženje Prijedloga rješenja ne sadrži eksplicitnu, brojčano potkrijepljenu analizu razmjernosti kojom bi se pozitivni učinci transakcije iz čl. 7. st. 4. ZEK-a - povezivost, infrastrukturno tržišno natjecanje, uklanjanje zapreka ulaganjima i interes krajnjih korisnika - odvagali protiv identificiranih, pretežno hipotetskih rizika. Uravnotežena ocjena, sukladna standardu iz predmeta Tetra Laval i CK Telecoms, prema mišljenju Podnositelja vodi zaključku da je paket mjera predložen u ovom očitovanju - realni rok od najmanje devet mjeseci, obveze vezane uz dan zaključenja transakcije te ukidanje retroaktivnog učinka mjere II.e - u potpunosti dostatan.	Načelo razmjernosti zahtijeva da HAKOM primijeni mjeru koja je prikladna za ostvarenje legitimnog cilja, nužna za njegovo ostvarenje te da ne prelazi ono što je potrebno radi uklanjanja utvrđenog problema na tržištu. Sama tvrdnja da su mjere iz točaka II.a–II.d dostatne ne znači da je mjera iz točke II.e nerazmjerna jer ničim nije dokazana. Teret dokazivanja da bi se isti regulatorni cilj mogao postići jednako učinkovito bez mjere iz točke II.e leži na samom predlagatelju. Ako bi izostanak te mjere ostavio prostor za narušavanje tržišnog natjecanja ili ugrožavanje interesa krajnjih korisnika tijekom prijelaznog razdoblja, regulator je ovlašten zadržati tu mjeru kao nužnu i razmjernu. Nije osnovana tvrdnja da je mjera nepotrebna zato što HT još nije stekao kontrolu nad Pro Pingom. Upravo prijelazno razdoblje između donošenja rješenja i uspostave učinkovitih veleprodajnih uvjeta predstavlja razdoblje u kojem postoji najveći rizik promjene tržišnog ponašanja i narušavanja tržišnog natjecanja. Cilj mjere nije reguliranje odnosa između HT-a i Pro Pinga kao sudionika koncentracije, već osiguravanje kontinuiteta postojećih tržišnih uvjeta i sprječavanje postupanja tijekom prijelaznog razdoblja koje bi moglo dovesti do promjene tržišnih okolnosti na štetu krajnjih korisnika ili alternativnih operatora.

		PRO-PING d.o.o. putem opunomoćenika predlaže da HAKOM u konačnom rješenju: (a) izrijekom potvrdi pro-konkurentsku i strukturno pozitivnu narav predmetne koncentracije, sukladno poglavlju 3. očitovanja u privitku; (b) izmijeni Prijedlog rješenja kako je predloženo u amandmanu, odnosno očitovanju priloženom u očitovanju priloženom uz opći komentar.	
14.	Udruga BRANITELJI ZAJEDNO	Preuzimanjem Pro Pinga od strane HT-a dolazi do situacije u kojoj se cjelokupna korisnička baza Pro Pinga prenosi na HT bez tržišnog natjecanja i bez mogućnosti izbora samih korisnika. Korisnici Pro Pinga prelaze u HT i: bez vlastite odluke, bez mogućnosti odabira operatora, bez tržišne borbe između operatora, bez mogućnosti da drugi operator ponude konkurentne uvjete. Ovakva situacija stvara rizik za krajnje korisnike, osobito na područjima gdje je HT već operator sa značajnom tržišnom snagom. Zaštita korisnika u elektroničkim komunikacijama u praksi počiva na tržišnom natjecanju. Kada operatori moraju konkurirati za korisnike, korisnici imaju koristi: niže cijene, veće brzine, bolju kvalitetu usluge, povoljnije pakete, bržu modernizaciju infrastrukture. Kada operator dobije korisnike bez natjecanja, taj poticaj slabi. U ovom slučaju HT dobiva korisnike Pro Pinga bez tržišne borbe, što može dovesti do: povećanja cijena, smanjenja kvalitete, uvođenja novih ugovornih obveza, dugotrajnog vezivanja korisnika, smanjenja izbora na maloprodajnoj razini. Posebno zabrinjava prijelazno razdoblje do uspostave NBSA veleprodajne usluge na preuzetoj infrastrukturi. U tom razdoblju: HT može pružati maloprodajne usluge, alternativni operatori ne mogu, jer nemaju pristup veleprodajnom proizvodu, tržišno natjecanje je objektivno onemogućeno. To stvara neravnopravnu tržišnu poziciju: diskriminatornim učincima, dugotrajnim vezivanjem korisnika, jačanjem tržišne snage HT-a, smanjenjem izbora za krajnje korisnike. Najranjiviji su stariji korisnici, slabije informirani korisnici i korisnici u	Ne prihvaća se. HAKOM se slaže da je u prijelaznom razdoblju potrebno osigurati zaštitu krajnjih korisnika i očuvati uvjete za djelotvorno tržišno natjecanje. Tijekom postupka utvrđeno je da funkcionalna veleprodajna usluga na infrastrukturi Pro Pinga neće biti dostupna odmah po provedbi transakcije, već tek nakon završetka integracije. Upravo iz tog razloga rješenjem su određene mjere kojima se sprječava dodatno jačanje tržišne pozicije sudionika koncentracije tijekom prijelaznog razdoblja. Posebno, mjerom iz točke II.e propisano je da se do uspostave funkcionalnih veleprodajnih usluga mogu nuditi i ugovarati isključivo postojeći paketi Pro Pinga, važeći na dan zaprimanja potpune prijave namjere preuzimanja, po cijenama koje su u cjeniku iskazane za razdoblje bez minimalnog trajanja ugovorne obveze, pri čemu nije dopušteno ugovorno obvezivanje krajnjih korisnika niti uvođenje novih ili izmjena postojećih paketa. HAKOM smatra da se navedenim mjerama u bitnome ostvaruje cilj na koji upućuje podnositelj komentara, odnosno krajnji korisnici će nakon prijelaznog razdoblja, a ukoliko prije navedenog razdoblja nisu ugovorili uslugu s ugovornom obvezom, moći odabrati i druge operatore koji će pružati uslugu preko infrastrukture Pro Pinga. Napominjemo, da i u prijelaznom razdoblju krajnji korisnici imaju na raspolaganju operatore koji pružaju uslugu ili putem vlastite svjetlovodne infrastrukture ili putem pokretne elektroničke komunikacijske mreže te smatramo da dodatne zaštitne mjere kako ih predlaže podnositelj komentara nisu potrebne.

		ruralnim područjima gdje upravo oni koji najviše ovise o tržišnom natjecanju kao mehanizmu zaštite. Radi zaštite krajnjih korisnika, predlažemo da se izreka Prijedloga rješenja dopuni novom točkom II., kojom bi se propisalo da HT, do uspostave funkcionalne NBSA usluge na preuzetoj infrastrukturi, mora osigurati da se korisnicima Pro Pinga: • ne mijenjaju cijene ni uvjeti korištenja, • ne uvode nove ugovorne obveze, • ne ograničava prelazak na druge operatore, • ne uskraćuju informacije o dostupnim ponudama drugih operatora, • ne provode komercijalne aktivnosti koje bi mogle dovesti do dugotrajnog vezivanja korisnika, • ne onemogućuje drugim operatorima ravnopravno tržišno natjecanje za te korisnike, uključujući iskazivanje konkurentskih ponuda pri preuzimanju korisnika. Ova mjera je razmjerna, vremenski ograničena i nužna radi zaštite korisnika u razdoblju u kojem tržišno natjecanje privremeno ne postoji. Zajednica BRANITELJI ZAJEDNO smatra da je Prijedlog rješenja potrebno dopuniti mjerom koja štiti krajnje korisnike u prijelaznom razdoblju integracije Pro Pinga u HT. Korisnici Pro Pinga prelaze HT-u bez vlastite odluke i bez tržišnog natjecanja. Regulator mora osigurati da se njihova prava, cijene i uvjeti korištenja ne pogoršaju te da se ne stvore dugotrajni učinci koji bi narušili tržišno natjecanje na maloprodajnoj razini. Predložena mjera II. predstavlja razumnu, razmjernu i nužnu zaštitu korisnika do uspostave veleprodajnog pristupa na preuzetoj infrastrukturi.	
15.	Odvjetnik M. P.	Predmetna transakcija po svojoj naravi nadilazi okvire uobičajenog stjecanja telekomunikacijske infrastrukture. Njezini učinci sežu dalje od promjene vlasništva nad mrežnom imovinom, provedbom koncentracije s tržišta se uklanja jedan od postojećih infrastrukturnih konkurenata, dok HT, poduzetnik koji već raspolaže značajnom tržišnom snagom na mjerodavnim tržištima, stječe ne samo infrastrukturu i poslovanje Pro Pinga, nego i njegovu cjelokupnu korisničku bazu.	Ne prihvaća se. Netočna je tvrdnja da je ocjena koncentracije svedena isključivo na pitanje veleprodajnog pristupa infrastrukturi. Naime, u postupku ocjene koncentracije razmotreni su i veleprodajni i maloprodajni učinci koncentracije, uključujući promjene tržišne strukture koje proizlaze iz prijenosa infrastrukture i korisničke baze.

		Opseg ocjene ne može biti sveden na pitanje veleprodajnog pristupa Ocjena predmetne koncentracije ne bi se smjela svesti isključivo na pitanje je li moguće regulatornim obvezama naknadno osigurati veleprodajni pristup infrastrukturi. Ključno je pitanje dovodi li koncentracija do trajnog povećanja tržišne snage poduzetnika koji već ima dominantan položaj na pojedinim tržištima te je li predložena mjera sposobna takav učinak u cijelosti otkloniti. U tom kontekstu, upitno je zbog čega se prijenos korisničke baze u obrazloženju prijedloga rješenja tretira gotovo kao sporedna posljedica prijenosa infrastrukture, iako upravo taj element ima neposredan učinak na tržišno natjecanje na maloprodajnoj razini. Korisnička baza nije administrativna ni tehnička kategorija, riječ je o tržišnoj vrijednosti koja neposredno određuje tržišni udio poduzetnika i mogućnost daljnjeg jačanja njegovog položaja na tržištu. Mogućnost da dominantni poduzetnik na ovaj način preuzme tržišnu poziciju jednog od postojećih konkurenata potrebno je sagledati kroz temeljna načela na kojima počiva zaštita tržišnog natjecanja, a čiji je cilj sprječavanje daljnje koncentracije tržišne moći i očuvanje djelotvorne konkurencije.	Pritom je potrebno istaknuti da povećanje tržišnog udjela samo po sebi nije dostatan pokazatelj narušavanja tržišnog natjecanja. Sukladno regulatornom okviru elektroničkih komunikacija, ocjena se temelji na tome dovodi li koncentracija do značajnog ograničavanja tržišnog natjecanja te mogu li se utvrđeni negativni učinci učinkovito otkloniti odgovarajućim mjerama. U konkretnom slučaju HAKOM je utvrdio da zbog nedostupnosti funkcionalne veleprodajne usluge u prijelaznom razdoblju postoji rizik da HT, koristeći kontrolu nad preuzetom infrastrukturom i korisničkom bazom, dodatno ojača svoju tržišnu poziciju na maloprodajnoj razini. Stoga, HAKOM je radi otklanjanja prepoznatih ograničenja tržišnog natjecanja na maloprodajnoj razini, odredio odgovarajuće regulatorne mjere na veleprodajnoj razini, budući da je djelotvoran veleprodajni pristup preduvjet za učinkovito tržišno natjecanje na maloprodajnom tržištu.
16.	Odvjetnik M. P.	Predložene mjere ne otklanjaju negativne učinke koncetracije Iz obrazloženja prijedloga proizlazi da HAKOM smatra kako se negativni učinci koncentracije mogu ukloniti određivanjem regulatornih obveza koje će HT-u biti nametnute tek nakon provedbe transakcije. Takvo stajalište nije opravdano iz perspektive zaštite tržišnog natjecanja. Predložene mjere: obveza pristupa, transparentnosti, nediskriminacije, regulatorni nadzor cijena te računovodstveno razdvajanje isključivo uređuju način na koji će HT ubuduće postupati prema drugim operatorima. Njima se ne uspostavlja tržišno stanje kakvo je postojalo prije koncentracije, niti se otklanja povećanje tržišne snage do kojeg je koncentracijom došlo. Takve mjere polaze od pretpostavke da će se	Ne prihvaća se. Obveze pristupa, transparentnosti, nediskriminacije, nadzora cijena i računovodstvenog razdvajanja predstavljaju standardne regulatorne instrumente predviđene europskim regulatornim okvirom upravo za situacije u kojima operator raspolaže značajnom tržišnom snagom. Njihova je svrha omogućiti alternativnim operatorima nastavak tržišnog natjecanja koristeći predmetnu infrastrukturu pod reguliranim uvjetima. HAKOM smatra da očuvanje mogućnosti ulaska i djelovanja konkurencije putem veleprodajnog pristupa predstavlja učinkovitu mjeru za sprječavanje mogućih negativnih učinaka koncentracije.

		posljedice koncentracije moći ublažiti isključivo naknadnim regulatornim nadzorom ponašanja poduzetnika koji je koncentracijom dodatno ojačao. U tim je okolnostima nedostavno tvrditi da će alternativni operatori raspolagati pravom na veleprodajni pristup mreži HT-a, osobito imajući u vidu da je za uspostavu takvog pristupa predviđen prijelazni rok od čak devet mjeseci. Takvim se rokom ne uspostavlja tržišni pritisak kakav je postojao prije koncentracije, niti se nadoknađuje izgubljena tržišna struktura. Pristup veleprodajnim uslugama trebao bi postojati od samog dana provedbe koncentracije. Nadalje, potrebno je razlikovati mjere kojima se otklanja sam uzrok tržišnog problema od mjera kojima se samo uređuje buduće ponašanje sudionika koncentracije. Mjere ovisne o trajnom regulatornom nadzoru pokazale su se, prema iskustvu primjene pravila tržišnog natjecanja, u pravilu manje učinkovitima od mjera koje izravno djeluju na tržišni problem kroz očuvanje ili obnovu tržišne strukture.	Što se tiče prijelaznog razdoblja za uspostavu veleprodajnog pristupa, ono je određeno uzimajući u obzir tehničku složenost integracije mreža, migracije korisnika i potrebu očuvanja kontinuiteta pružanja usluga krajnjim korisnicima.
17.	Odvjetnik M. P.	Izostaje analiza mogućnosti primjene strukturnih mjera Iz prijedloga rješenja ne proizlazi da je HAKOM uopće razmotrio mogućnost primjene strukturnih mjera. Takav propust posebno začuđuje s obzirom na to da sam HAKOM utvrđuje da koncentracija dovodi do trajne promjene tržišne strukture iz čega bi logično proizlazila potreba za analizom mjera kojima bi se takva promjena mogla ublažiti ili spriječiti. Barem bi trebalo biti obrazloženo zbog čega mogućnost primjene strukturnih mjera nije razmatrana, odnosno zbog čega je regulator takve mjere ocijenio neprimjerenima.	Ne prihvaća se. Strukturne mjere, poput prodaje dijela infrastrukture, poslovanja ili korisničke baze, predstavljaju mjere koje se razmatraju kada se utvrđeni tržišni problemi ne mogu učinkovito otkloniti drugim mjerama. Budući da je HAKOM ocijenio da se utvrđeni negativni učinci koncentracije mogu učinkovito otkloniti mjerama određenima ovim rješenjem, nije utvrđena potreba za određivanjem dodatnih strukturnih mjera. Takav pristup u skladu je i s načelom razmjernosti, prema kojem se određuju samo one mjere koje su nužne i primjerene za ostvarenje svrhe radi koje se izriču.
18.	Odvjetnik M. P.	Prijedlog rješenja, ne posvećuje dostatnu pozornost jednom od najznačajnijih učinaka predmetne transakcije, prijenosu cjelokupne korisničke baze Pro Pinga na HT.	Ne prihvaća se. Prijenos korisničke baze sastavni je dio svake koncentracije koja uključuje preuzimanje poslovanja drugog operatora te ga je HAKOM uzeo u obzir pri

	Obrazloženje prijedloga gotovo je u cijelosti usmjereno na prijenos infrastrukture i s njim povezane obveze veleprodajnog pristupa, dok se učinci prijenosa korisnika spominju tek usputno, bez ikakve zasebne analize njihovog utjecaja na tržišno natjecanje. Takvim se pristupom, prema mišljenju podnositelja, zanemaruje sama bit predmetne koncentracije. Predmet transakcije, naime, nije samo fizička infrastruktura niti tehnička sposobnost pružanja telekomunikacijskih usluga. Jednako, a u ovom slučaju možda i važnije, jest okolnost da poduzetnik sa značajnom tržišnom snagom stječe postojeći tržišni položaj jednog od svojih konkurenata upravo kroz preuzimanje njegove korisničke baze. U konkretnom slučaju korisnici se ne raspoređuju među više operatora niti prelaze manjem ili novom tržišnom sudioniku. U cijelosti prelaze poduzetniku koji je već utvrđen kao nositelj značajne tržišne snage na mjerodavnim tržištima. Takav se učinak ne može smatrati usputnom posljedicom kupoprodaje infrastrukture. Prijenos korisničke baze upravo je onaj mehanizam kojim koncentracija proizvodi neposredne učinke na maloprodajnom tržištu. Dok se veleprodajni pristup može urediti regulatornim obvezama, do povećanja tržišnog udjela HT-a dolazi odmah po provedbi koncentracije, i taj se učinak naknadno ne može neutralizirati obvezama pristupa, transparentnosti ili nediskriminacije. Riječ je o dva potpuno različita aspekta transakcije koje treba jasno razlikovati: s jedne strane, stjecanje infrastrukture, a s druge, stjecanje tržišnog položaja konkurenta. Ti aspekti ne proizvode iste učinke i ne bi ih trebalo promatrati kao jedinstvenu cjelinu. Iz prijedloga rješenja ne proizlazi da je HAKOM razmatrao mogućnost razdvajanja tih dvaju aspekata koncentracije, odnosno primjenu mjera kojima bi se spriječili različiti učinci koje oni uzrokuju. Upravo zbog toga što HT ima status poduzetnika sa značajnom tržišnom snagom, regulator je trebao ispitati postoje li rješenja kojima bi se izbjeglo daljnje jačanje njegove tržišne moći, uključujući mogućnost	procjeni učinaka predmetne koncentracije. Međutim, korisničku bazu nije moguće promatrati odvojeno od ostalih dijelova poslovanja koji su predmet koncentracije. Korisnici, infrastruktura, ugovorni odnosi i operativni resursi čine jedinstvenu poslovnu cjelinu koja se i ocjenjuje kao cjelina. U tom smislu, ocjena koncentracije ne temelji se isključivo na činjenici povećanja tržišnog udjela jednog od sudionika koncentracije, već na procjeni dovodi li koncentracija do značajnog narušavanja djelotvornog tržišnog natjecanja na mjerodavnim tržištima. Samo povećanje tržišnog udjela, pa ni prijenos svih korisnika operatora koji nakon koncentracije prestaje samostalno djelovati na tržištu, ne predstavlja dovoljan razlog za zaključak da je tržišno natjecanje ugroženo. U ovom postupku HAKOM je analizirao stanje na tržištu nakon koncentracije, prisutnost drugih operatora, mogućnost pristupa infrastrukturi, prepreke za tržišno natjecanje te regulatorne mjere kojima se osiguravaju uvjeti za daljnje tržišno natjecanje. Na temelju provedenog postupka ocjene koncentracije HAKOM nije utvrdio da prijenos korisničke baze, sam za sebe ili zajedno s ostalim elementima transakcije, stvara učinke koji se ne bi mogli otkloniti mjerama određenima ovim rješenjem. Također, pravila za ocjenu koncentracija zahtijevaju procjenu ukupnih učinaka transakcije na tržišno natjecanje. Ne polazi se od pretpostavke da se pojedini dijelovi poslovanja, poput korisničke baze, mogu zasebno izdvajati i raspoređivati drugim tržišnim sudionicima. Stoga HAKOM nije utvrdio razloge zbog kojih bi prijenos korisničke baze u ovom slučaju trebalo promatrati kao zasebno regulatorno pitanje. Upravo zato što je HT operator sa značajnom tržišnom snagom na pojedinim mjerodavnim tržištima, HAKOM je posebnu pozornost posvetio procjeni učinaka koncentracije na tim tržištima. Provedena ocjena koncentracije pokazala je da, uz mjere određene ovim rješenjem, koncentracija ne dovodi do takvog ograničavanja tržišnog natjecanja koje bi zahtijevalo određivanje dodatnih ili strukturnih mjera.
--	--	--

		drugačije raspodjele korisničke baze. Prijedlog rješenja u svom trenutnom obliku ostavlja dojam da je prijenos korisničke baze prihvaćen kao nužna i neizbježna posljedica koncentracije, premda upravo taj segment transakcije proizvodi njezine najznačajnije učinke na tržišno natjecanje. Bez obzira na to bi li alternativni modeli u konačnici bili provedivi, regulator je bio dužan ispitati postoje li rješenja kojima bi se svrha transakcije ostvarila uz manji negativan učinak na tržišno natjecanje tim više što se radi o poduzetniku kojemu je već utvrđena značajna tržišna snaga. Ako HAKOM ipak smatra da prijenos cjelokupne korisničke baze poduzetniku sa značajnom tržišnom snagom ne predstavlja zaseban problem tržišnog natjecanja, na njemu je da barem obrazloži ekonomske i pravne kriterije na kojima takav zaključak počiva. U protivnome ostaje neobrazloženo zbog čega je prihvaćen upravo onaj model koncentracije koji u najvećoj mjeri povećava tržišni udio HT-a.	Nadalje, HAKOM je razmotrio prijedlog da se veleprodajni pristup omogući već od dana provedbe transakcije, ali je zaključio da to nije moguće bez odgovarajućeg prijelaznog razdoblja. Utvrđeni rok predstavlja razuman omjer između potrebe za što bržim omogućavanjem veleprodajnog pristupa drugim operatorima i potrebe da se integracija mreža provede sigurno i bez negativnih posljedica za krajnje korisnike. HAKOM stoga smatra da predviđeno prijelazno razdoblje ne umanjuje učinkovitost određenih mjera niti dovodi u pitanje mogućnost nastavka tržišnog natjecanja na mjerodavnim tržištima.
19.	Odvjetnik M. P.	Zahtjevi upućeni HAKOM-u Slijedom svega navedenog, predlaže se da HAKOM prije donošenja konačne odluke: (i) dopuni analizu učinaka koncentracije, s posebnim naglaskom na prijenos korisničke baze; (ii) razmotri postoje li proporcionalne strukturne ili kombinirane mjere kojima bi se učinkovitije zaštitilo tržišno natjecanje; te (iii) odredi obvezu omogućavanja NBSA veleprodajnog pristupa s danom stupanja koncentracije na snagu.	Ne prihvaća se. Uzimajući u obzir razloge navedene u rješenju te dodatna pojašnjenja dana u odgovorima na komentare, HAKOM smatra da su mjere određene rješenjem primjerene i dostatne za otklanjanje utvrđenih mogućih negativnih učinaka predmetne koncentracije te ostaje pri stajalištu iz prijedloga rješenja. Nadalje, HAKOM je razmotrio prijedlog da se veleprodajni pristup omogući već od dana provedbe transakcije, ali je zaključio da to nije moguće bez odgovarajućeg prijelaznog razdoblja. Utvrđeni rok predstavlja razuman omjer između potrebe za što bržim omogućavanjem pristupa drugim operatorima i potrebe da se integracija mreža provede sigurno i bez negativnih posljedica za krajnje korisnike. Predviđeno prijelazno razdoblje ne umanjuje učinkovitost određenih mjera niti dovodi u pitanje mogućnost nastavka tržišnog natjecanja na mjerodavnim tržištima.

20.	Telemach Hrvatska d.o.o.	HAKOM pravilno identificira ozbiljne negativne učinke koncentracije, ali ne obrazlaže zašto smatra da bi ih predložene mjere mogle u cijelosti otkloniti i kako. U obrazloženju prijedloga HAKOM utvrđuje da: Pro Ping na pojedinim područjima predstavlja ključnu ili jedinu alternativnu VHCN infrastrukturu, se provedbom koncentracije uklanja postojeća infrastrukturna alternativa, kontrola nad infrastrukturom i korisničkom bazom prelazi na HT, se dodatno učvršćuje tržišna snaga HT-a, alternativni operatori ne raspolažu infrastrukturom usporedivog opsega, mogućnosti ulaska na tržište i replikacije mreže ograničene su zbog visokih troškova ulaganja i dugog vremena izgradnje. Iz obrazloženja HAKOM-a proizlazi da se ipak radi o potencijalno vrlo ozbiljnim negativnim tržišnim učincima koji ukazuju na trajnu promjenu tržišne strukture. Međutim, istovremeno iz obrazloženja prijedloga rješenja nije jasno na temelju kojih kriterija HAKOM zaključuje da će predložene regulatorne mjere biti dovoljne za potpuno uklanjanje upravo opisanih negativnih učinaka.	Ne prihvaća se. HAKOM se ne slaže s navodom da nije obrazloženo na koji način predložene mjere otklanjaju utvrđene negativne učinke koncentracije. Naime, upravo su identificirani negativni učinci bili temelj za određivanje mjera kojima se nastoje očuvati uvjeti tržišnog natjecanja tijekom prijelaznog razdoblja i nakon njega. HAKOM je prilikom određivanja mjera uzeo u obzir činjenicu da se provedbom transakcije smanjuje infrastrukturna konkurencija na pojedinim područjima te da alternativni operatori nisu u mogućnosti u kratkom roku replicirati predmetnu infrastrukturu. Upravo zbog toga predložene su mjere kojima se osigurava dostupnost odgovarajuće veleprodajne usluge alternativnim operatorima te se ograničava mogućnost ostvarivanja tržišnih prednosti tijekom razdoblja u kojem takva veleprodajna usluga još nije uspostavljena. Pritom valja istaknuti da svrha mjera u postupcima ocjene koncentracija nije uklanjanje svih posljedica promjene tržišne strukture niti uspostava stanja kakvo je postojalo prije koncentracije, već otklanjanje ili ublažavanje onih učinaka koncentracije koji bi mogli značajno narušiti tržišno natjecanje. HAKOM smatra da su predložene mjere primjerene utvrđenim rizicima te razmjerne ciljevima koji se njima žele postići. Nadalje, mjere nisu određene trajno i bez nadzora, već uključuju obveze izvještavanja te kontinuirano praćenje njihove provedbe. HAKOM će tijekom provedbe mjera pratiti razvoj tržišnih okolnosti i ispunjavanje preuzetih obveza te će, ako to bude potrebno, poduzeti odgovarajuće radnje u okviru svojih nadležnosti. Slijedom navedenoga, HAKOM smatra da su predložene mjere prikladne, razmjerne i dostatne za otklanjanje identificiranih rizika za tržišno natjecanje koji proizlaze iz predmetne koncentracije.
21.	Telemach Hrvatska d.o.o.	Predložene mjere predstavljaju isključivo mjere koje uređuju buduće ponašanje. Sve predložene mjere u trenutnom prijedlogu rješenja odnose se na obvezu pristupa, transparentnost, nediskriminaciju, regulatorni nadzor cijena, računovodstveno razdvajanje i uspostavu	Ne prihvaća se. U ovom postupku koji HAKOM provodi temeljem članka 116. ZEK-a, svrha mjera nije očuvanje tržišne strukture kakva je postojala prije koncentracije niti

		NBSA usluge. Dakle, radi se isključivo o regulatornim veleprodajnim mjerama koje uređuju buduće ponašanje HT-a. Međutim, Europska komisija u Commission Notice on remedies acceptable under Council Regulation (EC) No 139/2004 and under Commission Regulation (EC) No 802/2004 naglašava da mjere moraju biti sposobne u cijelosti ukloniti tržišne probleme koje koncentracija stvara, pri čemu se njihova učinkovitost procjenjuje upravo kroz mogućnost trajnog očuvanja učinkovitog tržišnog natjecanja. Komisija također ističe da mjere koje zahtijevaju trajni regulatorni nadzor ili ovise o budućem ponašanju sudionika koncentracije u pravilu predstavljaju manje učinkovito rješenje od mjera kojima se izravno uklanja izvor tržišnih problema promjenom tržišne strukture. U tom smislu, HAKOM bi morao prijedlog rješenja dopuniti sa detaljnom analizom iz koje bi bilo vidljivo i dokumentirano zašto HAKOM smatra da će upravo predložene mjere u konkretnom slučaju u cijelosti otkloniti tržišne probleme koje HAKOM sam identificira.	uklanjanje svih posljedica koncentracije, već sprječavanje ili ublažavanje mogućih negativnih učinaka na tržišno natjecanje. Predložene mjere razmjerne su i dostatne za otklanjanje identificiranih negativnih učinaka koncentracije. Činjenica da se odnose na buduće ponašanje ne znači da su zbog toga nedostatne. Naprotiv, one su izravno povezane s utvrđenim rizicima i imaju za cilj osigurati da alternativni operatori i nakon provedbe transakcije mogu nastaviti pružati usluge i učinkovito konkurirati na mjerodavnim tržištima. Sve određene mjere omogućit će alternativnim operatorima pristup predmetnoj infrastrukturi i stvoriti preduvjete za nastavak djelotvornog tržišnog natjecanja i nakon provedbe transakcije.
22.	Telemach Hrvatska d.o.o.	<i>Izostala je analiza mogućih strukturnih mjera.</i> Iz prijedloga proizlazi da HAKOM uopće nije razmatrao postoje li alternativne ili komplementarne mjere kojima bi se učinkovitije očuvala postojeća razina tržišnog natjecanja. Neovisno o tome bi li takve mjere u konačnici bile prihvatljive ili ne, iste je, s obzirom na ozbiljnost identificiranih učinaka koncentracije, bilo potrebno analizirati i to na sljedeći način: postoje li odgovarajuće strukturne mjere, mogu li se negativni učinci koncentracije učinkovitije ukloniti kombinacijom regulatornih i strukturnih mjera, zbog čega su eventualne strukturne mjere unaprijed isključene iz razmatranja. Takva analiza, međutim, u obrazloženju prijedloga rješenja u potpunosti izostaje.	Ne prihvaća se. Vidi odgovor na komentar 17.

		Transparentan prikaz takve detaljne analize učinio bi prijedloge HAKOM-a uvjerljivijim, osobito u kontekstu bitnog nedostatka prijedloga rješenja, a koji se očituje u potpunom zanemarivanju učinka jačanja tržišne pozicije HT-a na maloprodajnoj razini.	
23.	Telemach Hrvatska d.o.o.	Rok od devet mjeseci za uspostavu NBSA usluge nije dostatno obrazložen, a svakako je predugačak Predloženi rok za uspostavu funkcionalne NBSA usluge temelji se prvenstveno na procjeni samog sudionika koncentracije, HT-a. Iz obrazloženja prijedloga rješenja nije jasno: jesu li razmatrani kraći rokovi, jesu li analizirana alternativna tehnička rješenja, postoji li mogućnost faznog omogućavanja NBSA veleprodajnog pristupa. Smatramo da bi regulator trebao samostalno ocijeniti razmjernost predloženog prijelaznog razdoblja te obrazložiti razloge zbog kojih smatra da kraći rok nije moguć. U svakom slučaju, rok od devet mjeseci je predugačak jer suštinski znači da u tom periodu drugi operatori nemaju pristup korisnicima, osim ako su već spojeni na distribucijske čvorove Pro Pinga u svrhu pružanja FA usluge. Ako nisu, nema poslovnog ni financijskog razloga da se spajaju sad, već je jedino logično čekati funkcionalni NBSA pristup, a za što je devet mjeseci značajno predugo i omogućava HT-u „zaključavanje“ korisnika na sljedeće dvije godine. Maloprodajne posljedice takvog regulatornog uređenja koncentracije su za tržište i konkurenciju iznimno nepovoljne, i nepovratne.	Ne prihvaća se. Vidi odgovor na komentar 1.
24.	Telemach Hrvatska d.o.o.	HAKOM prijedlogom rješenja pravilno identificira ključne negativne učinke predmetne koncentracije, međutim ne obrazlaže zbog čega smatra da će se isti u cijelosti otkloniti predloženim regulatornim mjerama što je svrha procjene koju regulator mora provesti neovisno, a ne isključivo temeljem prijedloga sudionika koncentracije U tom dijelu je HAKOM prijedlog u ozbiljnoj mjeri manjkav i neuvjerljiv. Predložene mjere gotovo su u cijelosti usmjerene na prijelazno razdoblje do uspostave NBSA usluge. Međutim, nakon isteka tog razdoblja tržišna struktura ostaje trajno izmijenjena.	Svi navodi Telemacha obrađeni su i obrazloženi u odgovorima na pojedinačne komentare. HAKOM napominje kako i sam komentar Telemacha potvrđuje da su tijekom postupka identificirani ključni negativni učinci predmetne koncentracije. Na temelju tako utvrđenih negativnih učinaka određene su odgovarajuće mjere, pri čemu HAKOM iz komentara Telemacha zaključuje da nije propustio identificirati niti jedan mogući rizik koji bi zahtijevao određivanje dodatnih mjera.

		Smatramo da prijedlog rješenja ne daje dostatan odgovor zbog čega HAKOM smatra da takva trajna promjena tržišne strukture neće dugoročno negativno utjecati na razvoj infrastrukturnog tržišnog natjecanja. Također, nedostaje i jasno pojašnjenje zbog čega HAKOM smatra da su predložene regulatorne mjere dovoljne da bi se ublažili negativni učinci na tržište, a nedostaje i analiza zbog čega su izabrane baš te mjere, a ne neke druge, pritom primarno strukturne mjere. Stoga, predlažemo da HAKOM prije donošenja konačne odluke: dodatno obrazloži zbog čega smatra da predložene mjere predstavljaju dostatne mjere u konkretnom slučaju; dopuni analizu učinkovitosti predloženih mjera sukladno identificiranim tržišnim problemima; razmotri postoje li proporcionalne strukturne mjere ili kombinacija regulatornih i strukturnih mjera kojima bi se učinkovitije očuvalo tržišno natjecanje; dodatno obrazloži razmjernost prijelaznog razdoblja od čak devet mjeseci; procijeni dugoročne učinke koncentracije na tržišnu strukturu i razvoj infrastrukturnog tržišnog natjecanja.	Nadalje, nije točan navod da su predložene mjere usmjerene gotovo isključivo na prijelazno razdoblje do uspostave NBSA usluge. Naime, samo dio mjera odnosi se na prijelazno razdoblje, dok se ostale mjere primjenjuju trajno, odnosno do eventualne izmjene regulatornog okvira ili donošenja novih regulatornih odluka. HAKOM je prilikom izrade rješenja uzeo u obzir i dugoročne učinke koncentracije na tržišno natjecanje te smatra da će mjere koje su određene omogućiti alternativnim operatorima pristup predmetnoj infrastrukturi i stvoriti uvjete za nastavak djelotvornog tržišnog natjecanja i nakon provedbe transakcije.
25.	HREN & PARTNERI odvjetničko društvo d.o.o.	I. Pravni okvir i standard ocjene <i>Mjerodavna pravna osnova</i> HAKOM je prijedlog rješenja donio na temelju članka 116. stavka 8. točke 2. ZEK-a, koji ovlašćuje HAKOM da uvjetuje ili zabrani koncentraciju operatora koji imaju status operatora sa značajnom tržišnom snagom (dalje: SMP) ili nacionalnu dozvolu za radiofrekvencijski spektar. Mjerodavni standard ocjene jest učinak na ostvarivanje regulatornih ciljeva iz članka 7. ZEK-a, posebno na infrastrukturno i uslužno tržišno natjecanje iz članka 7. stavka 4. točke b) ZEK-a. Sektorska nadležnost HAKOM-a iz čl. 116. ZEK-a postoji usporedno s općim režimom zaštite tržišnog natjecanja iz Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (dalje: ZZTN), čije odredbe o vladajućem položaju (čl. 12. i 13. ZZTN-a) i o koncentracijama poduzetnika (čl. 15. i 16. ZZTN-a) čine opći normativni okvir unutar kojega valja tumačiti učinke predmetne koncentracije na tržišno natjecanje. Premda HAKOM ne postupa po Uredbi Vijeća (EZ) br. 139/2004 (Uredba Vijeća (EZ) br. 139/2004 o kontroli koncentracija; dalje: Uredba o kontroli	Ne prihvaća se. HAKOM ne dijeli stajalište podnositelja komentara da je za potrebe donošenja rješenja bilo nužno provoditi dodatne analize po metodologiji koja se primjenjuje u postupcima ocjene koncentracija pred tijelima za zaštitu tržišnog natjecanja. Naime, predmetni postupak, kako podnositelj i zaključuje, provodi se temeljem članka 116. ZEK-a te sukladno članku 116. ZEK-a HAKOM procjenjuje utjecaj koncentracije na ostvarivanje regulatornih ciljeva iz članka 7. ZEK-a te prema potrebi određuje mjere kojima se uklanjaju ili ublažavaju mogući negativni učinci. HAKOM je tijekom postupka analizirao tržišni položaj sudionika koncentracije, postojeću tržišnu strukturu, dostupnost alternativnih infrastruktura i moguće učinke koncentracije na tržišno natjecanje te je temeljem tako utvrđenih okolnosti identificirao moguće negativne učinke koncentracije i odredio mjere koje smatra primjerenima i razmjernima za njihovo otklanjanje ili ublažavanje.

	koncentracija), opća načela razmjernosti i standard dokazivanja razvijeni u europskoj sudskoj praksi ostaju relevantan interpretativni okvir, što potvrđuje i sam prijedlog rješenja u svojoj analitičkoj metodologiji, a prihvaćaju ga oba sudionika koncentracije u svojim očitovanjima. <i>Propuštena kvantitativna analiza tržišne koncentracije</i> U dosadašnjoj regulatornoj praksi HAKOM je pri ocjeni tržišnih učinaka koristio standardne mjere stupnja tržišne koncentracije sukladne Smjernicama Europske komisije za ocjenu horizontalnih koncentracija između poduzetnika na temelju Uredbe Vijeća o kontroli koncentracija poduzetnika (OJ C 31, 5. veljače 2004.; dalje: Smjernice). Prijedlog rješenja takvu analizu ne sadrži, niti HAKOM obrazlaže zašto je od te metodologije u predmetnom slučaju odstupio. Taj je propust posebno uočljiv u svjetlu HAKOM-ova vlastitog zaključka da povećanje tržišnog udjela HT-a na tržištu velikog kapaciteta (nekonkurentna područja) iznosi 6,61 postotnih poena na zahvaćenim geografskim tržištima. Takva promjena, ostvarena na tržištu na kojem je isti operator već utvrđen operatorom sa značajnom tržišnom snagom, zahtijeva sustavnu kvantitativnu ocjenu, a ne samo opisni zaključak o opravdanosti mjera. <i>Nadležnost AZTN-a i regulatorna praznina pri sektorskoj ocjeni koncentracije</i> Predmetna koncentracija ne prelazi prihodovne pragove iz članka 17. ZZTN-a, zbog čega sudionici koncentracije nisu imali obvezu prijave Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: AZTN), a AZTN nije imao formalnu osnovu za pokretanje postupka ocjene dopuštenosti koncentracije sukladno čl. 38. stavku 2. ZZTN-a. Koncentracija je stoga prijavljena isključivo HAKOM-u temeljem čl. 116. stavka 2. ZEK-a, koji propisuje obvezu prijave HAKOM-u za SMP operatore i nositelje nacionalnih dozvola koji ne podliježu ocjenjivanju iz stavka 1. istoga članka. Taj zakonodavni konstrukt počiva na pretpostavci da sektorski regulator, kada utvrdi negativne učinke na tržišno natjecanje, raspolaže mjerama koje su funkcionalno jednakovrijedno zamjenjive onima koje	Nadalje, HAKOM ne smatra da je za donošenje rješenja bilo potrebno provoditi zasebnu analizu jačanja vladajućeg položaja u smislu ZZTN-a niti primjenjivati metodologiju koja se koristi u postupcima koje provodi AZTN. Isto tako, nije postojala obveza formalnog uključivanja AZTN-a u postupak. Upravo je zakonodavac člankom 116. ZEK-a HAKOM-u dodijelio ovlast za ocjenu koncentracija kada iste ne podliježu kontroli koncentracija prema propisima o zaštiti tržišnog natjecanja. Stoga je HAKOM ovlašten i dužan samostalno provesti procjenu učinaka takvih koncentracija na ostvarivanje regulatornih ciljeva propisanih ZEK-om. Istodobno, činjenica da je HAKOM nadležan za provedbu predmetnog postupka ne znači da je pri njegovoj provedbi izostala suradnja s AZTN-om. HAKOM i AZTN redovito surađuju i razmjenjuju informacije o pitanjima od zajedničkog interesa u okviru svojih zakonskih nadležnosti. Naime, mišljenje AZTN-a je zatraženo i u ovom postupku. AZTN je u mišljenju zaprimljenom 23. srpnja 2026. ocijenio osnovanima zaključke HAKOM-a o mogućim učincima predmetne koncentracije na tržišno natjecanje te primjerenima predložene mjere za otklanjanje i ublažavanje utvrđenih negativnih učinaka koncentracije, pri čemu na prijedlog rješenja nije imao primjedbi. Međutim, navedeno ne mijenja činjenicu da je rješenje u ovom postupku HAKOM donio u okviru svojih ovlasti propisanih člankom 116. ZEK-a te na temelju kriterija i ciljeva koje propisuje ZEK. Slijedom navedenoga, HAKOM smatra da je predmetna koncentracija analizirana u opsegu potrebnom za donošenje ovog rješenja sukladno članku 116. ZEK-a te da su predložene mjere primjerene, razmjerne i dostatne za otklanjanje utvrđenih rizika.
--	--	--

		bi primijenio AZTN. U predmetnom slučaju ta pretpostavka nije ispunjena iz dvaju razloga. Prvo, HAKOM primjenjuje test „značajnog učinka na ostvarivanje regulatornih ciljeva“ iz čl. 116. stavka 7. ZEK-a, koji je po sadržaju širi, ali i metodološki drukčiji od testa jačanja vladajućeg položaja koji primjenjuje AZTN sukladno čl. 16. u vezi s čl. 21. stavkom 2. ZZTN-a. Prijedlog rješenja ne sadrži nikakav iskaz o tome može li se, uz predložene bihevioralne mjere, zaključiti da koncentracija ne jača postojeći vladajući položaj HT-a u smislu ZZTN-a, a taj je zaključak u predmetnim okolnostima, s obzirom na formalno utvrđenu SMP poziciju na šest tržišta, daleko od očiglednog. Drugo, i neovisno o pitanju primjenjivog testa, čl. 5. stavak 3. Direktive (EU) 2018/1972 o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija (dalje: Direktiva)⁷ obvezuje države članice da osiguraju savjetovanje i suradnju između nacionalnog regulatornog tijela i tijela nadležnog za zaštitu tržišnog natjecanja „u pogledu pitanja od općeg interesa“, dok čl. 11. Direktive propisuje razmjenu informacija između tih tijela. U situaciji u kojoj HAKOM sam utvrđuje da koncentracija izaziva strukturne učinke na tržišno natjecanje (eliminaciju jedine alternativne infrastrukture vrlo visokog kapaciteta na 15 geografskih jedinica i prijenos cjelokupne korisničke baze na SMP operatora), radi se upravo o pitanju od općeg interesa u smislu čl. 5. stavka 3. Direktive. Prijedlog rješenja ne sadržava nikakav trag konzultacije s AZTN-om, niti HAKOM obrazlaže zašto takva konzultacija nije bila provedena ili nije bila potrebna. Taj propust valja otkloniti u konačnom rješenju, makar u obliku formalnog iskaza da je AZTN konzultiran i da su njegovi nalazi uzeti u obzir, odnosno, ako konzultacija nije provedena, u obliku obrazloženja zašto HAKOM smatra da koordinacija iz čl. 5. stavka 3. Direktive u predmetnom slučaju nije bila potrebna.	
26.	HREN & PARTNERI odvjetnički d.o.o.	II. Mjere ponašanja ne uklanjaju uzrok tržišnog problema <i>Temeljno pitanje koje prijedlog rješenja ne rješava</i> Predmetna koncentracija postiže trojak tržišni učinak: (i) uklanja jednog od infrastrukturnih konkurenata na 27 geografskih jedinica, od kojih 15 do sada nije ispunjavalo kriterije nekonkurentnosti; (ii) cjelokupna korisnička baza prelazi na operatora čija je značajna tržišna snaga	Ne prihvaća se. Predmet ovog postupka nije ponovno utvrđivanje značajne tržišne snage HT-a, već procjena učinaka koncentracije HT-a i Pro Pinga na ostvarivanje ciljeva iz članka 7. ZEK-a te određivanje mjera za otklanjanje eventualnih negativnih učinaka koncentracije. HAKOM je u rješenju utvrdio da identificirani negativni učinci koncentracije prvenstveno proizlaze iz mogućeg ograničavanja pristupa

	formalno utvrđena na šest mjerodavnih tržišta; te (iii) HT-u se omogućuje učvršćivanje tržišne pozicije bez razmjernog regulatornog odgovora koji bi uklonio uzrok problema. Temeljno pitanje koje prijedlog rješenja ne adresira jest dovodi li predmetna koncentracija do trajnog jačanja vladajućeg položaja operatora koji je već utvrđen operatorom sa značajnom tržišnom snagom na više mjerodavnih tržišta, i jesu li isključivo bihevioralne mjere sposobne ukloniti takve strukturne učinke? <i>Obveze ponašanja kao iznimka, a ne pravilo</i> Komisijina Obavijest o korektivnim mjerama u postupcima kontrole koncentracija (engl. Commission Notice on remedies acceptable under Council Regulation (EC) No 139/2004 and under Commission Regulation (EC) No 802/2004; dalje: Obavijest o korektivnim mjerama) jasno utvrđuje preferenciju prema strukturnim mjerama upravo zbog toga što trajno sprječavaju probleme tržišnog natjecanja i ne zahtijevaju dugoročan regulatorni nadzor. Obveze koje se odnose na buduće ponašanje sudionika koncentracije mogu biti dopustive samo iznimno, u vrlo specifičnim okolnostima. Opći sud EU u predmetima Deutsche Telekom/Komisija (T-64/20; dalje: Deutsche Telekom) i Tele Columbus/Komisija (T-69/20; dalje: Tele Columbus) potvrdio je da obveze ponašanja po svojoj prirodi nisu a priori nedovoljne, ali da ih valja ocijeniti od slučaja do slučaja i da moraju izravno i dovoljno rješavati utvrđene probleme tržišnog natjecanja. Prijedlog rješenja taj standard ne zadovoljava iz razloga izloženih u nastavku. <i>Predložene mjere su redovite sektorske regulatorne obveze</i> Predložene mjere (obveze pristupa, nediskriminacije, transparentnosti, nadzora cijena i računovodstvenog razdvajanja) standardne su sektorske regulatorne obveze koje se primjenjuju na operatore sa značajnom tržišnom snagom sukladno člancima 102.-107. ZEK-a, neovisno o predmetnoj koncentraciji. Prijedlog rješenja faktično predlaže da se opravdanost koncentracije temelji na mjerama koje bi ionako bile primijenjene bez obzira na nju. To nije odgovor na koncentracijski učinak, nego opis redovitog regulatornog stanja koje je već prethodno utvrđeno.	preuzetoj infrastrukturi te smatra da se oni mogu učinkovito otkloniti predloženim mjerama. Sama činjenica da HT ima status operatora sa značajnom tržišnom snagom ne znači da je svaka koncentracija u kojoj sudjeluje nužno štetna za tržišno natjecanje niti da zahtijeva primjenu strukturnih mjera. U konkretnom slučaju HAKOM ocjenjuje da se utvrđeni negativni učinci koncentracije mogu učinkovito ublažiti ili spriječiti obvezama kojima se osigurava veleprodajni pristup, transparentnost i nediskriminirajući uvjeti za sve operatore. Također, činjenica da su pojedine mjere već poznate unutar postojećeg regulatornog okvira ne umanjuje njihovu prikladnost i učinkovitost kao mjera određenih u ovom postupku. Pri ocjeni mjera odlučujuće je pitanje mogu li one ukloniti identificirane negativne učinke koncentracije, a ne predstavljaju li nove regulatorne instrumente. Nadalje, samo povećanje tržišnog udjela HT-a kao posljedica koncentracije ne predstavlja samo po sebi narušavanje tržišnog natjecanja. Relevantno je dovodi li koncentracija do zatvaranja tržišta konkurentima ili do značajnog ograničavanja tržišnog natjecanja. Predložene mjere upravo su usmjerene na sprječavanje takvih učinaka kroz osiguravanje pristupa infrastrukturi i jednakog postupanja prema alternativnim operatorima. HAKOM je pritom svjestan da tijekom prijelaznog razdoblja alternativni operatori neće odmah raspolagati funkcionalnom veleprodajnom uslugom na preuzetoj infrastrukturi. Upravo zato predložene su prijelazne zaštitne mjere kojima se ograničava komercijalno iskorištavanje preuzete infrastrukture i sprječava ostvarivanje neopravdane tržišne prednosti tijekom razdoblja uspostave veleprodajne usluge. U odnosu na prijedlog da veleprodajna NBSA usluga bude dostupna od samog dana zaključenja transakcije, HAKOM smatra da takav zahtjev nije razmjerni ni tehnički provediv, s obzirom na to da Pro Ping trenutno nema uspostavljen funkcionalan sustav za pružanje navedene usluge trećim operatorima. Stoga HAKOM ocjenjuje da je prijelazno razdoblje od najdulje devet mjeseci razmjerno i nužno za uspostavu funkcionalne veleprodajne usluge, uz istodobno očuvanje kontinuiteta pružanja usluga krajnjim korisnicima i zaštitu tržišnog natjecanja.
--	---	---

	<i>Ireverzibilnost povećanja tržišnog udjela</i> Povećanje tržišnog udjela HT-a nastupa odmah provedbom koncentracije i nije ga moguće naknadno neutralizirati obvezama pristupa. Taj argument potvrđuje i sam HAKOM kada u prijedlogu rješenja navodi da „dok bi HT imao mogućnost neposrednog pružanja maloprodajnih usluga krajnjim korisnicima putem preuzete infrastrukture, alternativni operatori ne bi raspolagali odgovarajućom veleprodajnom uslugom koja bi im omogućila pružanje usporedivih usluga pod jednakim uvjetima“. To je upravo opis asimetričnog tržišnog učinka koji mjere ponašanja ne mogu ukloniti, već samo ublažiti, i to tek po isteku devetomjesečnog prijelaznog roka. <i>Nezaštićenost 15 geografskih jedinica u prijelaznom razdoblju</i> Prema podacima iz Privitka 1 prijedloga rješenja, koncentracija zahvaća 15 geografskih jedinica u Koprivničko-križevačkoj, Bjelovarsko-bilogorskoj, Požeško-slavonskoj i Virovitičko-podravskoj županiji, s pokrivenošću Pro Pingove infrastrukture optičkih vlakana do korisnika (Fibre to the Home; dalje: FTTH infrastrukture) od 33 % (Suhopolje) do 92 % (Drnje). Na tim je područjima Pro Ping bio jedina ili ključna alternativna infrastruktura vrlo visokog kapaciteta (Very High Capacity Network; dalje: VHCN), a HAKOM sam utvrđuje da Pro Ping „trenutačno nema uspostavljen funkcionalan sustav za pružanje veleprodajnih usluga širokopojasnog pristupa sljedeće generacije (Naked Broadband Access; dalje: NBSA) drugim operatorima“. U prijelaznom roku od devet mjeseci alternativni operatori nemaju nikakav instrument koji bi im omogućio pružanje konkurentnih maloprodajnih usluga na toj infrastrukturi. Mjera iz točke II.e, koja zamrzava Pro Pingovu komercijalnu ponudu, štiti potencijalnu korisničku bazu alternativnih operatora, ali samo ograničavanjem, a ne osiguravanjem stvarnog tržišnog pristupa. HAKOM taj jaz identificira, ali ga ne adresira mjerama koje strukturno rješavaju problem. Stoga u konačnom rješenju mora biti izrijekom utvrđeno da veleprodajni NBSA pristup preuzetoj infrastrukturi mora biti funkcionalan i dostupan alternativnim operatorima od dana zaključenja transakcije, kao uvjet dopuštenosti koncentracije, a ne tek po isteku devetomjesečnog prijelaznog roka.	
--	---	--

27.	HREN & PARTNERI odvjetničko društvo d.o.o.	III. Kontraargumenti na poziciju Pro Pinga <i>Selektivno čitanje predmeta CK Telecoms i Tetra Laval</i> Pro Ping u svom očitovanju tvrdi da je paket mjera „u potpunosti dostatan za zaštitu tržišnog natjecanja“ te da su identificirani rizici „pretežno hipotetski, a ne dokazani“, pozivajući se na predmete Sud EU u predmetu Komisija/Tetra Laval (C-12/03 P; dalje: Tetra Laval)¹⁰ i Komisija/CK Telecoms (C-376/20 P; dalje: CK Telecoms). Taj argument počiva na selektivnom čitanju navedene sudske prakse, kako u pogledu onoga što je Sud zapravo odlučio, tako i u pogledu onoga što iz te odluke pravno slijedi. Točno je da je Sud EU u predmetu CK Telecoms ukinuo prvostupanjsku presudu Općeg suda (T-399/16) zato što je Opći sud uveo autonomni standard „ozbiljne vjerojatnosti“ koji nadilazi onaj iz presude Tetra Laval. Međutim, Sud pritom nije odbacio ni ublažio zahtjev za čvrstim dokazima. Naprotiv, izrijekom je potvrdio da taj zahtjev izvire iz točaka 27., 39., 41. i 45. presude Tetra Laval i da ostaje mjerodavan. Na presudu CK Telecoms stoga se ne može pozivati kao na potvrdu nižeg standarda dokazivanja, niti kao na argument koji isključuje obvezu provedbe analize. Nadalje, Sud u predmetu CK Telecoms izrijekom je potvrdio da je za utvrđivanje nekoordiniranih učinaka ključno pitanje je li sudionik koncentracije izvršavao značajnu snagu tržišnog natjecanja (important competitive force) te je li ta snaga koncentracijom uklonjena. Upravo to pitanje prijedlog rješenja ne analizira. Presuda CK Telecoms time je argument protiv pristupa koji Pro Ping zastupa, a ne u njegovu korist. Pro Ping jest bio infrastrukturni konkurent, i to jedina alternativna VHCN infrastruktura, na 15 geografskih jedinica na kojima HT do sada nije imao formalno utvrđen status SMP operatora. Uklanjanje tog infrastrukturnog konkurenta i prijenos cjelokupne korisničke baze upravo na operatora kojemu je status SMP formalno utvrđen na šest mjerodavnih tržišta tvori teoriju štete koja je, po svim pokazateljima važnim u sudskoj praksi (uklanjanje important competitive force, bliskost tržišnog natjecanja, prenošenje tržišnih udjela na dominantnog sudionika) zahtjevnija za odbijanje nego teorija štete u predmetu CK Telecoms, koji se odvijao na tržištu bez formalno utvrđene dominantne pozicije ijednog od sudionika. Presuda CK Telecoms ne može poslužiti	Ne prihvaća se. HAKOM je uzeo u obzir navode podnositelja prijave kojima se osporavaju stajališta Pro Pinga iznesena tijekom ove javne rasprave. Kako su pitanja na koja se ti navodi odnose već razmotrena i obrazložena u ovim odgovorima na komentare, HAKOM ne smatra potrebnim dodatno se očitovati na svaki pojedini kontraargument.
-----	--	---	---

	kao osnova za odbijanje te teorije štete jer se standard dokazivanja primjenjuje na ocjenu tih učinaka, a ne na isključivanje obveze njihove analize. Naposljetku, teza Pro Pinga da je moguće „odobriti koncentraciju pa provesti ex post analizu tržišta“ ne samo da zanemaruje temeljni cilj ex ante kontrole koncentracija nego ga i izravno potkopava. Ex ante postupak postoji upravo zato što tržišne promjene uzrokovane koncentracijom (eliminacija infrastrukturnog konkurenta, prijenos korisničke baze, konsolidacija mreže) nisu reverzibilne. Nijedna ex post analiza ne može fizički obnoviti Pro Pingovu neovisnu mrežu niti vratiti korisnike koje je HT u međuvremenu vezao dugoročnim ugovorima. Prihvatanje argumenta o naknadnoj provjeri tržišta kao supstituta za prethodnu analizu pogrešno je i u metodološkom smislu. HAKOM bi, odobrivši koncentraciju bez odgovarajuće analize, unaprijed konzumirao jedino raspoloživo sredstvo koje mu ex ante okvir daje, a da pritom nije ispunio uvjet za njegovo korištenje, tj. dokazao da predložene mjere u potpunosti uklanjaju utvrđene probleme tržišnog natjecanja, kako to zahtijeva t. 9. Obavijesti o korektivnim mjerama i što je u kontekstu telekomunikacijskih koncentracija potvrđeno u presudi Deutsche Telekom (T-64/20, t. 372.). <i>Scenarij propasti nije dokazan ni pravno dovoljan</i> Pro Ping opisuje tri moguće „sudbine“ malih operatora i zaključuje da je prodaja HT-u jedina alternativa propasti. Taj je argument pravno nedostatan iz triju razloga. Prvo, opisani scenarij propasti (spontano propadanje Pro Pinga) nije potkrijepljen konkretnim dokazima o financijskom stanju, kapitalizacijskim ograničenjima ni perspektivama alternativnog financiranja. Upravo Tetra Laval standard, na koji se Pro Ping poziva, zahtijeva čvrste dokaze i valjano ekonomsko rasuđivanje, a ne teorijske scenarije. Takve tvrdnje u predmetnom slučaju nije ni moguće provjeriti jer postupak prodaje nije bio proveden transparentno ni javno. Bez otvorenog, javnog postupka prodaje ne može se utvrditi je li postojao alternativni, manje protutržišni stjecatelj, niti je li prodaja HT-u doista bila jedina raspoloživa opcija.	
--	---	--

		Drugo, čak i kada bi scenarij „propasti“ bio dokazan, pravo EU kontrole koncentracija razvilo je strogo određenu iznimku propasti poduzetnika (failing firm defence), koja zahtijeva kumulativno ispunjenje triju uvjeta: (i) sudionik koji se stječe u bliskoj bi budućnosti izašao s tržišta zbog financijskih teškoća; (ii) ne postoji alternativno, manje protutržišno stjecanje; te (iii) imovina stečenog poduzetnika u svakom bi slučaju napustila tržište. Nijedan od tih uvjeta nije ni iznesen u prijedlogu rješenja, a kamoli dokazan. Treće, HAKOM-ov vlastiti nalaz da Pro Ping nikada nije uspostavio NBSA uslugu, koji Pro Ping koristi kao argument za odobrenje bez strogih uvjeta, zapravo je argument za pažljiviju, a ne liberalniju ocjenu. Infrastruktura koja nikad nije bila dostupna tržištu sada prelazi na dominantnog operatora bez ikakvog prethodnog iskustva tržišne otvorenosti. Argument koji Pro Ping iznosi u prilog transakciji istovremeno potvrđuje da ta transakcija donosi HT-u ne samo imovinu, nego i tržišnu zatvorenost te imovine. <i>Dvostruki učinak argumenta o signalu za investitore</i> Pro Ping tvrdi da bi otežavanje ovakvih transakcija „obeshrabilo infrastrukturna ulaganja“ malih operatora na rubnim područjima. Taj argument vrijedi samo ako se pretpostavi da je jedini relevantni signal mali operator koji želi izaći s tržišta. Jednako relevantan signal emitira se prema alternativnim operatorima koji razmatraju tržišni ulazak. Ako su svjesni da će svaki infrastrukturni konkurent u konačnici biti integriran u dominantnog operatora bez odgovarajućih strukturnih uvjeta, poticaj za infrastrukturni ulazak se smanjuje. Sukladno čl. 7. st. 4. t. b) ZEK-a, jedan od temeljnih regulatornih ciljeva jest promicanje infrastrukturnog tržišnog natjecanja, što podrazumijeva zadržavanje, a ne sustavno eliminiranje infrastrukturnih konkurenata.	
28.	HREN & PARTNERI odvjetnički d.o.o.	IV. Prijenos korisničke baze kao zaseban i ključan problem tržišnog natjecanja <i>Korisnička baza nije infrastrukturna kategorija</i>	Ne prihvaća se. HAKOM je učinke prijenosa korisničke baze razmotrio u okviru ukupne ocjene predmetne koncentracije. Kako je i obrazloženo u odgovoru na komentar 18., korisničku bazu nije moguće promatrati odvojeno od ostalih dijelova poslovanja

	Prijedlog rješenja gotovo svu analitičku pažnju posvećuje veleprodajnom pristupu infrastrukturi, dok prijenos korisničke baze ostaje tek usputno napomenut, bez zasebne analize tržišnih učinaka. Takav je pristup pravno i ekonomski neodrživ. Korisnička baza nije administrativna ni tehnička kategorija, nego predstavlja trajan tržišni udio koji izravno određuje prihod operatora, skup upselling mogućnosti, podatkovnu imovinu i sposobnost daljnjeg razvoja poslovnog modela. Osobito je važno da u predmetnom slučaju korisnici ne prelaze na novog ili manjeg tržišnog sudionika, niti ostaju raspoređeni između više operatora, nego u cijelosti prelaze upravo operatoru koji je već utvrđen kao SMP operator na relevantnim tržištima. <i>Horizontalni učinak na maloprodajnom tržištu nije adresiran</i> U europskoj praksi kontrole koncentracija jasno je razvijena doktrina teorije štete (theory of harm), prema kojoj se pri ocjeni horizontalnih učinaka posebno analizira uklanjanje konkurentskog pritiska koji je sudionik koncentracije do tada vršio na tržištu. Opći sud EU u predmetima Deutsche Telekom i Tele Columbus potvrdio je da pri ocjeni telekomunikacijske koncentracije valja razmatrati vertikalne i horizontalne učinke odvojeno te da obveze nametnute radi zaštite jednog tržišta nisu dostatne ako ostavljaju neadresiranim učinke na susjednom tržištu. U predmetnom slučaju učinak prijenosa korisničke baze odvija se na maloprodajnom tržištu, dok se sve predložene mjere odnose na veleprodajno tržište. Ta je sistemska asimetrija propuštena u prijedlogu rješenja. <i>Mogućnost razdvajanja aspekata transakcije nije razmatrana</i> Iz prijedloga rješenja nije razvidno da je HAKOM razmatrao postoji li mogućnost razdvajanja infrastrukturnog aspekta transakcije od prijenosa cjelokupne korisničke baze. Sama činjenica da HT stječe infrastrukturu Pro Pinga ne mora nužno predstavljati razlog za zabrinutost, osobito ako odgovarajuće mjere osiguravaju veleprodajni pristup, no iz te činjenice ne slijedi da je jednako opravdano da operator sa značajnom tržišnom snagom istodobno preuzme i cjelokupnu korisničku bazu konkurenta.	koji su predmet transakcije, niti samo povećanje tržišnog udjela ili prijenos korisnika sam po sebi predstavlja dokaz narušavanja tržišnog natjecanja. HAKOM je pri ocjeni koncentracije uzeo u obzir sve relevantne okolnosti, uključujući prijenos korisničke baze, stanje tržišnog natjecanja nakon koncentracije, mogućnost pristupa infrastrukturi te učinkovitost određenih mjera. Nije utvrđeno da prijenos korisničke baze, samostalno ili zajedno s ostalim elementima transakcije, zahtijeva dodatne mjere izvan onih određenih ovim rješenjem. U odnosu na prijedlog omogućavanja veleprodajnog pristupa od dana provedbe transakcije, HAKOM smatra (kako je već i navedeno u odgovoru na komentar 19.) da je za uspostavu funkcionalne veleprodajne usluge potrebno odgovarajuće prijelazno razdoblje te da utvrđene mjere osiguravaju očuvanje tržišnog natjecanja tijekom tog razdoblja.
--	---	---

		Relevantni instrumenti koje HAKOM nije razmatrao uključuju: (i) obvezatnu ponudu migracije svim alternativnim operatorima pod jednakim uvjetima u određenom prijelaznom roku; (ii) mehanizme portabilnosti bez prepreka za korisnike Pro Pinga prema svim operatorima; te (iii) selektivni prijenos korisnika uz ravnomjerniju tržišnu raspodjelu. Ako HAKOM smatra da prijenos cjelokupne korisničke baze SMP operatoru ne predstavlja zaseban problem tržišnog natjecanja, potrebno je jasno obrazložiti na temelju kojih je ekonomskih i pravnih kriterija do takvog zaključka došao. Obvezatna prodaja korisničke baze ostalim operatorima i obveza da se veleprodajni NBSA pristup učini dostupnim odmah od dana zaključenja transakcije zajedno adresiraju dva najveća problema ove koncentracije, jačanje tržišne pozicije HT-a na maloprodajnom tržištu i nemogućnost alternativnih operatora da putem dostupne veleprodajne usluge koriste infrastrukturu Pro Pinga. Bez tih mjera koncentracija vodi zatvaranju tržišta i smanjenju konkurentskog pritiska.	
29.	HREN & PARTNERI odvjetnički d.o.o.	<i>V. Tehnička neprovedivost mjera potvrđuje potrebu za strukturnim rješenjima</i> I HT u svom očitovanju iznosi opširnu argumentaciju o tome zašto je objektivno nemoguće zahtijevati primjenu mjera iz točaka II.a i II.b odmah od dana zaključenja transakcije, navodeći potrebu integracije CRM, billing i OSS/BSS sustava, usklađivanja računovodstvenih politika i provedbe načela jednakosti inputa (Equivalence of Inputs; dalje: EoI), te predlaže primjenu roka od devet mjeseci konzistentno i na mjere II.a i II.b. Ta je primjedba tehnički i pravno utemeljena u dijelu koji se tiče provedivosti, no iz nje ne smije biti izveden zaključak u korist stjecatelja. Tehničke teškoće u provedbi mjera ponašanja nisu argument da su mjere prekomjerne, nego da mjere ponašanja same po sebi ne mogu biti dovoljan odgovor na strukturne koncentracijske učinke. Ako je za provedbu mjera II.a i II.b objektivno potrebno devet mjeseci, a tržišni učinci koncentracije nastupaju odmah, tada u tom prijelaznom razdoblju ne postoji nikakav djelotvoran instrument zaštite tržišnog natjecanja na 15 zahvaćenih geografskih jedinica. To je upravo razlog	Ne prihvaća se. Vidi odgovor na komentar 17.

		zbog kojeg Obavijest o korektivnim mjerama preferira strukturne mjere jer one djeluju odmah i ne ovise o višemjesečnim integracijskim procesima. Ne stoji ni prigovor iz očitovanja Pro Pinga da prije odobrenja koncentracije nije dopušteno zajedničko djelovanje sudionika pa da veleprodajni pristup nije moguće uspostaviti unaprijed. Taj se prigovor otklanja uvjetnom strukturom rješenja. HAKOM može odrediti da učinci koncentracije nastupaju tek kada Pro Ping ispuni obvezu uspostave funkcionalnog veleprodajnog (NBSA) pristupa preuzetoj infrastrukturi. Pritom ništa ne nalaže da taj pristup bude realiziran putem HT-ovih sustava. Sudionici na to računaju radi sinergija, no to je komercijalna odluka HT-a, a ne pretpostavka ispunjenja obveze Pro Pinga. Provedbu te obveze, kao i postupak prodaje korisničke baze, trebao bi nadzirati neovisni povjerenik (monitoring trustee) kojeg odobrava HAKOM i koji HAKOM-u redovito podnosi izvješća o ispunjenju svih određenih mjera.	
30.	HREN & PARTNERI odvjetnički d.o.o.	VI. Nedostaci obrazloženja i zahtjev za dopunom analize <i>Obveza obrazlaganja</i> Sukladno mjerodavnom regulatornom okviru i općoj obvezi obrazlaganja regulatornih odluka iz čl. 30. i čl. 116. stavka 8. ZEK-a, u skladu s temeljnim načelom obrazlaganja akata iz čl. 296. Ugovora o funkcioniranju EU koje prožima sav regulatorni okvir EU-a13, svaka odluka regulatora kojom se uvode ili prihvaćaju mjere uz odobrenje koncentracije mora sadržavati jasno obrazloženje zašto su odabrane mjere adekvatne za rješavanje utvrđenih tržišnih problema, posebno kada postoje alternativne mjere (strukturne ili kombinirane) koje nisu razmatrane. Uočava se da i sam Pro Ping kao sudionik koncentracije u svom očitovanju izrijekom napominje da „obrazloženje prijedloga rješenja ne sadrži eksplicitnu, brojčano potkrijepljenu analizu razmjernosti kojom bi se pozitivni učinci transakcije iz čl. 7. st. 4. ZEK-a odvagali protiv identificiranih, pretežno hipotetskih rizika“. Ta konstatacija, koja dolazi od samog stjecatelja, potvrđuje opravdanost zahtjeva za dopunom	Ne prihvaća se. HAKOM smatra da prijedlog rješenja sadrži dostatno obrazloženje za donošenje rješenja i određivanje mjera u konkretnom slučaju. Tijekom postupka analizirani su učinci koncentracije na mjerodavna tržišta, uključujući tržišne udjele, strukturu, postojeće konkurentske pritiske, dostupnost infrastrukture, mogućnost veleprodajnog pristupa te učinke na krajnje korisnike. Navodi koji se odnose na prijenos korisničke baze, potrebu određivanja strukturnih mjera, dostupnost veleprodajnog pristupa i razmjernost određenih mjera već su razmotreni te su na njih dani odgovori u prethodnim dijelovima ovog rješenja. HAKOM nije utvrdio okolnosti koje bi zahtijevale dodatnu kvantitativnu analizu ili razmatranje alternativnih modela transakcije izvan okvira predmetnog postupka. Na temelju provedene analize ocijenjeno je da su mjere određene ovim rješenjem odgovarajuće i razmjerne utvrđenim negativnim učincima koncentracije te osiguravaju ostvarivanje ciljeva iz članka 7. ZEK-a.

		obrazloženja. Razlike između sudionika koncentracije i ostalih dionika tiču se smjera u kojem bi ta dopuna trebala ići, a ne toga je li potrebna. Konkretni propusti u obrazloženju Prijedlog rješenja ne sadrži: 1. analizu učinaka prijenosa korisničke baze na tržišni udio HT-a i strukturu maloprodajnog tržišta, posebno na 15 geografskih jedinica iz Privitka 1; 2. obrazloženje zašto strukturne mjere nisu razmatrane, unatoč zaključku da koncentracija dovodi do trajne promjene tržišne strukture i uklanjanja jedine alternativne VHCN infrastrukture na zahvaćenim područjima; 3. kvantitativnu analizu stupnja tržišne koncentracije na zahvaćenim geografskim tržištima, suprotno standardnoj regulatornoj metodologiji; 4. ocjenu alternativnih modela transakcije, uključujući mehanizme migracije korisnika ili razdvajanja aspekata transakcije; 5. ocjenu razmjernosti pozitivnih učinaka iz čl. 7. st. 4. ZEK-a u odnosu na utvrđene rizike na maloprodajnom tržištu.	
31.	HREN & PARTNERI odvjetničko društvo d.o.o.	VII. Zaključne primjedbe i prijedlozi Na temelju prethodno iznesene analize, HAKOM-u se predlažu sljedeće konkretne dopune i izmjene: <i>Dopuna analize učinaka prijenosa korisničke baze HAKOM treba u konačnom rješenju:</i> (a) izračunati promjenu indeksa Herfindahl-Hirschman (dalje: HHI) i delta-HHI na maloprodajnom tržištu fiksnih širokopojsnih usluga zasebno za svaku od 15 geografskih jedinica iz Privitka 1, primjenom metodologije iz Smjernica, uz prikaz polaznih i konačnih tržišnih udjela po operatoru; (b) kvantificirati udio korisnika Pro Pinga koji prelaskom na HT povećavaju HT-ov maloprodajni tržišni udio iznad praga od 40 % na svakoj zahvaćenoj jedinici, uz ocjenu značaja tako utvrđenih udjela sukladno t. 17.-18. Smjernica; (c) ocijeniti dinamičke učinke prijenosa na poticaj HT-a za cjenovnu konkurenciju i inovaciju, primjenom barem jednog scenarija ekonomskog modeliranja ili kvalitativne usporedbe s referentnim tržišnim ishodima (benchmarking), uz eksplicitan zaključak	Ne prihvaća se. HAKOM je tijekom postupka razmotrio sve relevantne okolnosti predmetne koncentracije te proveo analizu u opsegu potrebnom za donošenje rješenja sukladno članku 116. ZEK-a. Pri tome je uzeo u obzir učinke koncentracije na tržišno natjecanje, tržišnu strukturu, položaj sudionika na tržištu, pristup infrastrukturi, interese krajnjih korisnika te regulatorne ciljeve iz članka 7. ZEK-a. HAKOM ne smatra da je za donošenje ovog rješenja potrebno provesti dodatne analize niti razmatrati alternativne modele transakcije, raspodjele korisničke baze ili strukturne mjere na način predložen u komentaru. Pitanja prijenosa korisničke baze, potrebe za strukturnim mjerama, primjerenosti određenih obveza te prijelaznog razdoblja već su razmotrena i obrazložena u prethodnim dijelovima ovog rješenja i odgovorima na komentare iz javne rasprave. Na temelju provedene ocjene koncentracije HAKOM nije utvrdio da su potrebne dodatne mjere ili izmjene predloženih (osim u djelovima kako je obrazloženo u prihvaćenim i djelomično prihvaćenim komentarima). HAKOM smatra da mjere

	o tome je li taj učinak zanemariv ili mjerljiv; (d) donijeti eksplicitan zaključak, potkrijepljen brojčanim pokazateljima iz točaka (a)-(c), o tome predstavlja li prijenos korisničke baze zaseban horizontalni problem tržišnog natjecanja na maloprodajnom tržištu neovisan o veleprodajnom pristupu infrastrukturi. <i>Razmatranje i obrazloženje (ne)primjene strukturnih mjera</i> HAKOM treba u konačnom rješenju izričito razmotriti najmanje sljedeće strukturne ili kombinirane mjere te za svaku koju ocijeni neprimjerenom navesti konkretan pravni i ekonomski temelj odbijanja: (a) obvezatna strukturna dezinvesticija, tj. prodaja dijela preuzete infrastrukture Pro Pinga neovisnom operatoru na zahvaćenim područjima na kojima HT nema SMP status (v. Obavijest o korektivnim mjerama, t. 15., 17. i 61.-66.); (b) funkcionalno razdvajanje preuzete mreže, tj. osnivanje ili imenovanje zasebnog reguliranog subjekta koji upravlja prenesenom infrastrukturu Pro Pinga i pruža nediskriminatorni pristup svim operatorima na transparentnim uvjetima (čl. 77. Direktive o funkcionalnom razdvajanju i čl. 110. ZEK-a kojim je ta obveza prenesena); (c) kombinirana mjera u obliku bihevioralne obveze uz vremenski ograničenu strukturnu garanciju, tj. privremeno povjeravanje upravljanja Pro Pingovom infrastrukturu upravitelju (trustee) kojeg imenuje HAKOM do uspostave funkcionalnog NBSA sučelja, uz automatski mehanizam konverzije u dezinvesticiju ako NBSA ne bude operativan unutar definiranoga roka. Ako HAKOM odbije primjenu mjere pod (a), (b) ili (c), obrazloženje mora sadržavati: (i) konkretnu ocjenu razmjernosti u smislu čl. 116. st. 8. ZEK-a, (ii) usporedbu s bihevioralnim alternativama i razloge zašto su one jednako djelotvorne, te (iii) kvantitativni ili kvalitativni iskaz o tome koji bi tržišni ishod nastupio da je strukturna mjera primijenjena. <i>Analiza alternativnih modela raspodjele korisničke baze</i> HAKOM treba u konačnom rješenju razmotriti i eksplicitno se izjasniti o sljedećim alternativnim mehanizmima raspodjele korisničke baze Pro Pinga: (a) obvezatna prodaja korisničke baze Pro Pinga operatorima na maloprodajnom tržištu, prema kojoj je HT dužan svim alternativnim	određene ovim rješenjem predstavljaju primjeren, razmjeran i učinkovit odgovor na utvrđene negativne učinke koncentracije te osiguravaju ostvarivanje ciljeva iz članka 7. ZEK-a. Nadalje vezano uz mjeru II.e upućujemo na odgovor na komentar 11. Mjera II.e se primjenjuje od dana donošenja rješenja te se ne odnosi na postojeće ugovorne odnose nastale prije tog trenutka. U tom smislu mjera nema retroaktivni učinak.
--	--	--

	operatorima koji o tome iskažu interes u roku od 30 dana od dana odluke HAKOM-a ponuditi prijenos korisnika Pro Pinga pod jednakim, transparentnim i nediskriminatornim uvjetima i bez naknade za migraciju, kao uvjet bez čijeg ispunjenja koncentracija ne može biti odobrena; (b) obvezatna portabilnost bez prepreka, prema kojoj svi korisnici Pro Pinga koji u roku od 12 mjeseci od dana zaključenja transakcije žele prijeći drugom operatoru imaju pravo na raskid ugovora bez penala, uz obvezu HT-a da im osigura tehničku portabilnost unutar 5 radnih dana; (c) vremenski ograničena zabrana vezivanja, prema kojoj HT ne smije korisnicima koji su prešli s Pro Pinga nuditi dugoročne ugovore s lock-in klauzulama (trajanje obveze dulje od 12 mjeseci) u prvoj godini nakon zaključenja transakcije na zahvaćenim geografskim jedinicama. Mehanizmi pod (b) i (c) moraju biti osigurani u svakom slučaju i neovisno o mjeri pod (a), tijekom cijeloga razdoblja provedbe postupka prodaje korisničke baze. Za svaki od mehanizama koje HAKOM ocijeni neprovedivim ili nerazmjernim, konačno rješenje mora sadržavati obrazloženje koje kvantificira negativni učinak punog prijenosa korisničke baze HT-u i navodi razlog zašto taj učinak ne doseže prag koji bi zahtijevao intervenciju. <i>Prilagodba formulacije mjere II.e</i> Mjera II.e sadržava dva odvojena problema koja zahtijevaju zasebno razmatranje i ispravak u konačnom rješenju: (a) Retroaktivni učinak. Mjera, kako je formulirana, implicira primjenu na komercijalne ponude Pro Pinga nastale prije dana zaključenja transakcije. HAKOM treba u konačnom rješenju eksplicitno utvrditi da se mjera primjenjuje isključivo od dana zaključenja transakcije i da ne utječe na prethodno sklopljene pretplatničke ugovore; redakcijska dopuna kojom se uvodi taj vremenski prag otklanja prigovor retroaktivnosti bez slabljenja materijalne zaštite. (b) Proturječnost s pravilom o zabrani prijevremene provedbe (gun-jumping). Mjera zamrzavanjem Pro Pingove ponude neposredno utječe na tržišno ponašanje neovisnog sudionika prije zaključenja transakcije, što odstupa od načela zabrane prijevremene provedbe koncentracije razvijenih uz čl. 7. Uredbe o kontroli koncentracija i potvrđenih u	
--	---	--

	predmetu Altice/Komisija (T-425/18; dalje: Altice), koja, kako je izloženo u odjeljku I.1., i u predmetnom postupku služe kao interpretativni okvir. HAKOM treba razmotriti može li se zaštitni cilj mjere postići alternativnom formulacijom koja se aktivira tek od dana zaključenja transakcije, primjerice obvezom HT-a da prenesenim korisnicima u prvoj godini ne povećava cijene niti uvodi nove lock-in uvjete. Oba ispravka isključivo su tehničke naravi i ne smiju se koristiti kao osnova za slabljenje ili ukidanje zaštitnog cilja koji mjera II.e nastoji ostvariti. Zaključno, obveze ponašanja nametnute dominantnom operatoru, čak i uz prilagodbu rokova koju zahtijevaju oba sudionika koncentracije, ne mogu nadomjestiti gubitak tržišne strukture koji nastaje eliminacijom infrastrukturnog konkurenta i preuzimanjem njegove cjelokupne korisničke baze. Prijedlog rješenja u trenutačnom obliku ne sadrži analizu koja bi potkrijepila zaključak da predložene mjere predstavljaju adekvatan i proporcionalan odgovor na utvrđene strukturne učinke. Osobito, ako HAKOM ostaje pri stajalištu da prijenos cjelokupne korisničke baze operatoru sa značajnom tržišnom snagom ne predstavlja zaseban problem tržišnog natjecanja, dužan je jasno obrazložiti ekonomske i pravne kriterije na kojima takav zaključak počiva, a takvo obrazloženje u prijedlogu rješenja u cijelosti izostaje. HAKOM je, u ulozi neovisnog regulatora čiji je temeljni zadatak promicanje djelotvornog tržišnog natjecanja, dužan te nedostatke otkloniti u konačnom rješenju.	
--	---	--